

GAZİ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
UYGULAMALI SANATLAR EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI
MESLEKİ RESİM-İŞ EĞİTİMİ BİLİM DALI

MODA TARİHİ ÖĞRETİMİNDE İLGİLİ DÖNEM FİLMLERİNİN
ATILIM ÜNİVERSİTESİ GÜZEL SANATLAR, TASARIM VE MİMARLIK
FAKÜLTESİ MODA VE TEKSTİL TASARIMI BÖLÜMÜ
ÖĞRENCİLERİNİN BAŞARILARINA ETKİSİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Hazırlayan:

Serdar Egemen NADASBAŞ

**Ankara
Mayıs, 2012**

GAZİ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
UYGULAMALI SANATLAR EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI
MESLEKİ RESİM-İŞ EĞİTİMİ BİLİM DALI

MODA TARİHİ ÖĞRETİMİNDE İLGİLİ DÖNEM FİLMLERİNİN
ATILIM ÜNİVERSİTESİ GÜZEL SANATLAR, TASARIM VE MİMARLIK FAKÜLTESİ
MODA VE TEKSTİL TASARIMI BÖLÜMÜ
ÖĞRENCİLERİNİN BAŞARILARINA ETKİSİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Serdar Egemen NADASBAŞ

DANIŞMAN: Doç. Dr. Birsen ÇEKEN

**Ankara
Mayıs, 2012**

ÖNSÖZ

Günümüz eğitim ortamlarının düzenlenmesinde başlıca sorun, üst düzey verimlilik sağlayabilmektir. Bu aşamada çok farklı etkenler devreye girmektedir. Bunlardan biri öğretimde kullanılan araç, gereç ve yöntemlerdir. Öğrenmeyi sağlamada kullanılan araç, gereç ve yöntemlerin önemli bir etken olduğu bir gerçektir.

Bu araştırmada Moda Tarihi öğretiminde ilgili dönem filmlerinin Atılım Üniversitesi Güzel Sanatlar, Tasarım ve Mimarlık Fakültesi, Moda ve Tekstil Tasarımı Bölümü öğrencilerinin başarısına etkileri araştırılmıştır. Ünite ile ilgili dönem filmlerinin kullanıldığı öğretim ile geleneksel öğretim yönteminin öğrencilerin Moda Tarihi dersindeki tutum ve başarılarına etkileri belirlenmiştir.

Araştırmanın her aşamasında sabrını, yardımını ve desteğini esirgemeyen ilk tez danışmanım Yrd. Doç. Dr. Neşe GÜNEŞ'e acil şifalar diler, şükranlarımı sunarım. Ayrıca bu araştırmanın sonuçlandırılmasını sağlayan tez danışmanım Doç. Dr. Birsen Çeken'e, yaşamımın her döneminde koşulsuz, şartsız yanımda olan Anneme, bu çalışma sırasında fikirleri ve yardımlarıyla bana güç veren Yrd. Doç. Dr. Sıdika ARLI ve Yrd. Doç. Dr. Emel ERTÜRK, Elif İrem TEKKILIÇ, Mert BAKİ, Hande AYANOĞLU ve Beril KAPUSUZ'a da teşekkürü borç bilirim.

Serdar Egemen NADASBAŞ

ANKARA

2012

ÖZET

“Moda Tarihi öğretiminde ilgili dönem filmlerinin Atılım Üniversitesi Güzel Sanatlar Tasarım ve Mimarlık Fakültesi Moda ve Tekstil Tasarımı Bölümü öğrencilerinin başarısına etkileri”

Nadasbaş, Serdar Egemen

Yüksek Lisans, Mesleki Resim-İş Eğitimi Anabilim Dalı

Tez Danışmanı: Doç. Dr. Birsen ÇEKEN

Araştırmada, moda tarihi öğretiminde öğrencilerin başarısını etkilemesi yönünden dönem filmlerinin etkileri araştırılmıştır. Deney ve kontrol olmak üzere iki grup belirlenmiş, ilk olarak ders hakkındaki düşüncelerini almak için uygulamanın başında ve sonunda tutum ölçekleri uygulanmıştır. Kontrol grubuna konular geleneksel öğretim yöntemiyle, deney grubuna ise “En İyi Kostüm” Oscar’ını kazanmış Kleopatra ve Genç Viktorya eşliğinde anlatılmıştır. Her ünitenin başında ve sonunda iki gruba da başarı testi uygulanmıştır. Araştırmanın evrenini “Türkiye’deki üniversitelerde Moda Tarihi dersi alan öğrenciler oluşturmaktadır. Örneklemi ise, Atılım Üniversitesi Güzel Sanatlar Tasarım ve Mimarlık Fakültesi Moda ve Tekstil Tasarımı Bölümü 3. ve 4. Sınıf öğrencileri oluşturmaktadır.

Araştırma sonucunda, geleneksel öğretimin başarı ortalaması ile dönem filmleri izletilerek yapılan öğretimin başarı ortalaması arasındaki fark oldukça anlamlıdır. Araştırma sonunda ortaya çıkan sonuçlara dayalı olarak önerilere yer verilmektedir.

Anahtar Kelimeler; Moda Tarihi, Moda Tasarımı, Antik Mısır, Antik Roma, Viktorya Çağı, Geleneksel Öğretim, Tutum Ölçeği, Başarı Testi

SUMMARY

“The Relevant Period Movies That Effects Atilim University Faculty of Art, Design and Architecture, Fashion & Textile Design Student Achievement in The Teaching of Fashion History”

NADASBAŞ, Serdar Egemen

MS, Vocational Education Department of Arts and Crafts

Advisor: Assoc. Prof. Birsen ÇEKEN

In this research, teaching the history of fashion through the related period movies in terms of the effect of the success of the student is investigated. Two groups are determined as experimental and control, in order to realize the thoughts about course, firstly, at the beginning and the end of the course an attitude scale is applied by the students of the course. For the control group, the subjects is taught as traditional teaching method, instead for experimental group watched 2 movies Cleopatra and Young Victoria which won the “Best Costume” Oscar in order to follow the course. At the beginning and the end of each unit, an achievement test applied to both groups. The research is based on the students who take the History of Fashion course in universities in Turkey. In this research, for the sample Atilim University, Faculty of Fine Arts, Design and Architecture, Department of Fashion and Textile Design 3rd and 4th grade students are analyzed.

As a result of the research, the difference between the average of success the traditional education and education of watching the period of film is quite significant. Both in the attitude and achievement scales, the results are in favour of experimental group. The end of research, conclusion are based on the suggestions at the end of the research.

Keywords: Fashion History, Fashion Design, Ancient Egypt, Ancient Rome, Victorian Era, Traditional Teaching, Attitude Scale, Level Assessment Test

İÇİNDEKİLER

JÜRİ ÜYELERİNİN İMZA SAYFASI	i
ÖN SÖZ.....	ii
ÖZET.....	iii
ABSTRACT	iv
İÇİNDEKİLER.....	v
TABLolar LİSTESİ	vi
GÖRSELLER LİSTESİ	ix

1. GİRİŞ

1.1.Problem	1
1.2.Kavramsal Çerçeve	17
1.3.Amaç	31
1.4.Varsayımlar	32
1.5.Sınırlılıklar	32
1.6.Tanımlar	33

2. YÖNTEM

2.1.Araştırmanın Modeli	34
2.2.Evren ve Örneklem.....	34
2.3.Deney Deseni	35
2.4.Denel İşlemler	36
2.5.Veri Toplama Yolları ve Kullanılan Araçlar.....	36

3. BULGULAR ve YORUM..... 39

3.1. Tutum ölçeğine ilişkin bulgular	
3.2. Bilişsel öğrenmelere ilişkin bulgular	
3.2.1. Antik Mısır Ünitesi Başarı Puanı İçin Yapılan Testler ve Analizler....	57
3.2.2. Antik Roma Ünitesi Başarı Puanı İçin Yapılan Testler ve Analizler....	64
3.2.3. Viktorya Dönemi Başarı Puanı İçin Yapılan Testler ve Analizler.....	69

4. SONUÇ ve ÖNERİLER

Sonuç.....	75
Öneriler.....	76
KAYNAKÇA	77
GÖRSELLER KAYNAKÇASI	74
EKLER	85

TABLULAR LİSTESİ

Tablo 1: Türkiye’de Lisans Düzeyinde Moda Tasarımı Eğitimi Veren Kurumlar

Tablo 2: Deney Deseni Uygulama Tablosu

Tablo 3: Kontrol Grubu için Öntest ve Sontest Sonuçlarına ilişkin Frekans Dağılımları

Tablo 4: Deney Grubu İçin Öntest ve Sontest Sonuçlarına Ait Frekans Dağılımları

Tablo5: Deney ve Kontrol Gruplarında Öntest ve Sontest İçin Tutum Puanlarına Ait K-S Test Sonuçları

Tablo 6: Deney ve Kontrol Gruplarında Öntest İçin Tutum Puanları Ortalaması İçin Bağımsız Örneklem t Testi Sonuçları

Tablo 7: Deney ve Kontrol Gruplarında Sontest İçin Tutum Puanları Ortalaması İçin Bağımsız Örneklem t Testi Sonuçları

Tablo 8: Deney Grubunda Öntest ve Sontest Tutum Puanları Ortalamaları İçin Eşleştirilmiş İki Grupta t Testi Sonuçları

Tablo 9: Kontrol Grubunda Öntest ve Sontest Tutum Puanları Ortalamaları İçin Eşleştirilmiş İki Grupta t Testi Sonuçları

Tablo 10: Antik Mısır Ünitesi Öntest Başarı Puanlarına Ait Frekans Dağılımı

Tablo 11: Antik Mısır Ünitesi Sontest Başarı Puanlarına Ait Frekans Dağılımı

Tablo 12: Deney ve Kontrol Grupları için Antik Mısır Ünitesi Öntest Başarı Puanlarına Ait K-S Test Sonuçları

Tablo 13: Deney ve Kontrol Gruplarında Öntest Başarı Puanları Ortalaması İçin Bağımsız Örneklem t Testi Sonuçları

Tablo14: Deney ve Kontrol Grupları için Antik Mısır Ünitesi Sontest Başarı Puanlarına Ait K-S Test Sonuçları

Tablo15: Deney ve Kontrol Gruplarında Sontest Başarı Puanları Ortalaması İçin Bağımsız Örneklem t Testi Sonuçları

Tablo 16: Deney Grubunda Öntest ve Sontest Başarı Puanları Ortalamaları İçin Eşleştirilmiş İki Grupta t Testi Sonuçları

Tablo 17: Kontrol Grubunda Öntest ve Sontest Başarı Puanları Ortalamaları İçin Eşleştirilmiş İki Grupta t Testi Sonuçları

Tablo 18: Antik Roma Ünitesi Öntest Başarı Puanlarına Ait Frekans Dağılımı

Tablo 19: Antik Roma Ünitesi Sontest Başarı Puanlarına Ait Frekans Dağılımı

Tablo 20: Deney ve Kontrol Grupları için Antik Roma Ünitesi Öntest Başarı Puanlarına Ait K-S Test Sonuçları

Tablo 21: Deney ve Kontrol Gruplarında Öntest Başarı Puanları Ortalaması İçin Bağımsız Örneklem t Testi Sonuçları

Tablo 22: Deney ve Kontrol Grupları için Antik Roma Ünitesi Sontest Başarı Puanlarına Ait K-S Test Sonuçları

Tablo 23: Deney ve Kontrol Gruplarında Sontest Başarı Puanları Ortalaması İçin Bağımsız Örneklem t Testi Sonuçları

Tablo 24: Deney Grubunda Öntest ve Sontest Başarı Puanları Ortalamaları İçin Eşleştirilmiş İki Grupta t Testi Sonuçları

Tablo 25: Kontrol Grubunda Öntest ve Sontest Başarı Puanları Ortalamaları İçin Eşleştirilmiş İki Grupta t Testi Sonuçları

Tablo 26: Victoria Dönemi Ünitesi Öntest Başarı Puanlarına Ait Frekans Dağılımı

Tablo 27: Victoria Dönemi Ünitesi Sontest Başarı Puanlarına Ait Frekans Dağılımı

Tablo 28: Deney ve Kontrol Grupları için Victoria Dönemi Ünitesi Öntest Başarı Puanlarına Ait K-S Test Sonuçları

Tablo 29: Deney ve Kontrol Gruplarında Öntest Başarı Puanları Ortalaması İçin Bağımsız Örneklem t Testi Sonuçları

Tablo 30: Deney ve Kontrol Grupları için Victoria Dönemi Ünitesi Sontest Başarı Puanlarına Ait K-S Test Sonuçları

Tablo 31: Deney ve Kontrol Gruplarında Sontest Başarı Puanları Ortalaması İçin Bağımsız Örneklem t Testi Sonuçları

Tablo 32: Kontrol Grubunda Öntest ve Sontest Başarı Puanları Ortalamaları İçin Eşleştirilmiş İki Grupta t Testi Sonuçları

Tablo 33: Deney Grubunda Öntest ve Sontest Başarı Puanları Ortalamaları İçin Eşleştirilmiş İki Grupta t Testi Sonuçları

GÖRSELLER LİSTESİ

Resim 1: Antik Mısır Erkek Kıyafeti “Peştamal” (Şenti)

Resim 2: Antik Mısır Kadın Giysisi “Kalasiris”

Resim 3: Antik Mısır Sandalet Çeşitleri

Resim 4: Antik Roma Giysisi “Toga”

Resim 5: Antik Roma Kadın Giysisi “Stola”

Resim 6: Antik Roma Üst Giysisi “Palla”

Resim 7: Antik Roma Asker Giysisi “Paludamentum”

Resim 8: Antik Roma Üst Giysisi “Paenula”

Resim 9: Antik Roma Saç Modelleri

Resim 10: Antik Roma Zırhlarından “Lorica”

Resim 11: Antik Roma Sandalet Örnekleri

Resim 12: Erken Dönem Viktorya Kadın ve Erkek Giysileri

Resim 13: Viktorya Dönemi Erkek Giysileri

Resim 14: Maria Stuart Stili Erken Dönem Viktorya Kıyafeti

Resim 15: Viktorya Döneminde Crinolinele Kabartılmış Elbise Örnekleri

Resim 16: Crinoline

Resim 17: Viktorya Dönemi Tayyör Örneği

BÖLÜM I

GİRİŞ

Bu bölümde, Moda Tarihi öğretiminde ilgili dönem filmlerinin öğrenci başarısına etkisini ortaya koymaya yönelik yapılan araştırmanın problem durumu, amacı, sayıtlıları, sınırlılıkları, terimlerin tanımları bulunmaktadır.

1.1 Problem Durumu

Latince "modus" kelimesinden türeyen Moda kavramı, sınırlanamayan anlamını taşımaktadır (Babarosoğlu, 1995, s:26). İngilizce karşılığı "fashion" ise, kavramı farklı açılardan ele almakta ve adet, usul, biçim, şekil, tarz, üst tabaka, yüksek zümre anlamlarını taşımaktadır (İTO, 2003-36, S:7). Türkçede moda, "değişiklik gereksinimi veya süslenme özentsiyle toplum yaşamına giren geçici yenilik." , "belirli bir süre etkin olan toplumsal beğeni, bir şeye karşı gösterilen aşırı düşkünlük." , "geçici olarak yeniliğe ve toplumsal beğeniye uygun olan" olarak tanımlanmaktadır (www.tdk.gov.tr).

Moda ortak duyarlılıklarla beğenileri besleyip şekillendirir. Ortak duyarlılık ve beğeniden oluşan bu yığın, öznel yanıyla bir "söylem evrenini andırır ve dünyaya ortak bir yaklaşım ve dünyanın sunduğu deneyimleri alıp işlemek için temel sağlar. Esnek yapılı ve yeni oluşumlara, şekillenmelere açık bir ortak beğeni yığınının, gelişip değişen dünyaya karşılık verme gücünden şüphe yoktur (Blumer, 1969, s:290). Moda kısaca farklılaşmanın ve değişimin cazibesini benzerlik ile uyumun cazibesıyla birleştiren toplumsal bir formdur (Frisby – Simmel, 2003, s: 41).

Bu aşamada moda tanımlanırken geniş bir kavramdan, kesin bir tanıma gidilebilir. Bunu beş aşamada gerçekleştirmek olasıdır.

İlk aşamada moda, bir nesnenin veya bir kullanımın birden bire yaygınlık kazanmasıdır. Örneğin, XVI. yy.' da çatalların, XVIII. yy' da kahvenin XIX. yy' da bisikletin yaygınlaşması.

İkinci aşama, moda geçerli bir doğrulanması bulunmayan bir nesne ya da bir kullanımın birden bire yaygınlık kazanmasıdır. Bu aşamada geçici hevesler söz konusudur.

Üçüncü aşamada, moda bir nesne veya kullanımın nedensiz ve kısa bir süre için birden bire yaygınlık kazanmasıdır.

Dördüncü aşamada, moda kimi nesnelere nedensiz ve kısa süreli, birden bire yaygınlık kazanmasıyla oluşan kesintisiz ve yavaş bir dizgidir.

Son aşamada, moda kimi nesnelere birden bire yaygınlık kazanmasıyla oluşan hızlı, aralıksız, kendinden başka amacı olmayan ve kısa süreli bir dizgidir (Hakko, Tarihsiz, s:2)

Günümüzde moda, bir toplumda bir zaman dilimi içerisinde öne çıkan giyim tarzlarını ifade etmekle birlikte, yalnızca giyim değil genel davranışlar, sanat, mimari, edebiyat ve yemek gibi birçok konuyu da içine alan ve sürekli etkin olan toplumsal bir beğeniye de anlatmak için kullanılmaktadır (Onur, 2004, s:15). Ancak moda denildiği zaman akla ilk olarak giyim gelir. Giysinin, moda konsepti ve moda ticareti açısından bu kadar önemli olmasının nedeni, insan bedeniyle olan ilişkisidir. Giysi insanın üzerinde taşıdığı belki de tek endüstriyel ürün, hatta tek eşyadır ve giysi tamamlayıcılarıyla birlikte insanı kuşatır (Çivitçi, 2004, s:3). Her şeyden önce, giysi insanın ilk elde ettiği nesnedir. Çünkü giyinmek hava koşullarındaki değişikliklerden korunmak için temel gereksinimdir (Hakko, Tarihsiz, s:10). Giyinmeye duyulan gereksinim ilk çağlarda, insanların vücutlarını doğanın etkilerinden koruma düşüncesinden doğmuştur (Altınay, Yüceer, 1992, s:2). Tarihsel süreçte, modaya giyim açısından bakıldığında ise, çeşitli kaynaklar giyimin bir gereksinime bağlı olmaktan çıkıp, moda denilecek şeye bağlı olarak değişmeye başlamasının XIV. yüzyılda ortaya çıktığını ileri sürmektedir (Zengingönül, Tarihsiz, s:8). Zaman içerisinde insanların güzel görünme ve dikkat çekme istekleri, daha iyi ve güzeli arama çabaları ile iyi giyim deyimi ortaya çıkmıştır. Böylece giysi, başkalarının gözlerine ve yargısına sunulmuş ve toplumda bireyin konumunu belirlemiştir. Sonuç olarak insanların daha iyi ve güzeli arama isteği,

yıpranan eskiyen giysilerin yerine aynısını değil de farklısını edinme arayışı giysi modasını ortaya çıkarmıştır (Kaya, 2007, s:18).

Moda özellikle, sanayi devriminden sonra iyice hayatımıza girmiş, bazı toplumlar için her türlü gelenek ve göreneğin ötesinde bir alışkanlık olmuştur (Çivitçi, 2004, s:11). İnsanlığın gelişmesi, giyimi de etkilemiş, bireyin yaptığı işe uygun giyinmesi gerekli olmuştur. Aynı zamanda giysiler toplumsal bir nitelik kazanmış ve bireyler sınıfsal durumlarına göre giyinmeye başlamışlardır. Böylece giyim insanların toplumsal konumlarını da sembolize eder biçime dönüşmüştür (Komşuoğlu ve diğerleri, 1986, s:1). XIX. yüzyılın sonlarında özellikle de XX. yüzyılın başından beri, moda, yeni bir evreye girmiştir. Giyim alanındaki modanın bu büyük değişikliği, “Houte Couture” ün bir anlamda gerilemesi, buna karşılık hazır giyimin gelişmesi olarak açıklanabilir. Bu olguya daha açıklık getirmek için modayı etkileyen başlıca faktörlere bakmak gerekir.

Modayı Etkileyen Başlıca Faktörler:

- Sosyolojik Etkenler
- Psikolojik Etkenler
- Ekonomik Etkenler
- Politik Etkenler
- Önemli Bireylerin Modayı Etkilemesi

Sosyolojik Faktörler: Giyim, bireylerin kendi gereksinimleri için toplum tarafından istenen ve örgütlenen bir “Toplumsal Buluş” olarak ortaya çıkmaktadır. Giyeceğin bir grup ayırt edici göstergesi olarak görüldüğü dönemlerde, giyecekler toplumsal hiyerarşiyi yansıtmaktadır. Bireylerin kendi sınıflarından başka bir sınıfın ayırt edici giysilerini, göstergelerini kullanmaları düşünülemezdi (Zengingönül, Tarihsiz, S:9).

Giysiler öncelikle fiilen ulaşılan toplumsal statüyü savunma amacıyla, bu statüyü gösterme ve kendine has bir giyimi olan belirli gruplarla bağları güçlendirme amaçlı kullanılmışlardır. Belirli giysi türleri, örneğin şapkalar, bu amaca özellikle uygundur (Crane, 2003, S: 93). 28 Ağustos 1789’ da yayınlanan Yurttaş ve İnsan Hakları Bildirisi iki büyük temel hakkın varlığını tanımıştır. Bunlar, toplumsal hiyerarşi ilkelerini alt üst eden özgürlük

ve eşitlik, böylece, yeterlilik dışında hiçbir kısıtlama olmaksızın, herkes her mevkiye, göreve ulaşabilecektir. Bu demokratikleşme, toplumu, bütün toplumsal sınıfların benzeşmeye doğru götürmektedir. Ne var ki, sayıca kalabalık bir toplumda, servet farkları varsa da, benzerleştirme hiçbir zaman tam olmaz: Bir yandan, her toplumda çok sayıda çeşitli ortam bulunur ve bu ortamların her biri de kendi davranış kurallarına, yani moda karşı kendine özgü tepkilere sahiptir. (Hakko, Tarihsiz, S:7).

Günümüzde moda bir takım sosyal olaylar da etkilemektedir. Örneğin, 1980 olimpiyatlarının ilk kez bir Demirperde ülkesinde yapılması Kafkasya'daki görüntü ve renkleri gündeme getirmiştir. 1961-1963 yıllarında uzaya gitme denemeleri insanlı uzay araçları ile yapılırken, 1969'da aya ayak basılması gözleri uzaya çevirirken, gündeme Ay Kız (Moon Girl) modası gelmiştir (Altınay, Yüceer 1992, S:7).

Hakko (Tarihsiz, S: 8) moda-sosyoloji ilişkisini beş başlık altında toplamıştır.

1. Kendini sürdüren bir moda, güvenli bir toplumu yansıtır.
2. Modadaki bir değişiklik toplumdaki bir değişikliğe denk düşer (savaş, devrim).
3. Modanın hızlanması toplumsal değişimlerin hızlanmasına denk düşer.
4. Bir toplumda tek modanın var olması, eşitlikçi bir toplumun var olduğunu dile getirir.
5. Birçok modanın aynı anda var olması toplumsal sınıflar arası iletişimin var olmamasına denk düşer.

Psikolojik Faktörler: Moda yaygınlaşmalarının altında yatan temel psikolojik neden insanoğlunun güçlü ve güzel olana duyduğu hayranlık duygusudur. Farklı olma duygusunun altında da başkalarının hayranlık dolu bakışlarını çekme isteği yatmaktadır (Pektaş-B-, 2008, s:3). İnsanlar gülünç olma, yetersiz, zevksiz bulunma, kendi kendine hürmet ve güven eksikliği, kaba ve çirkin bulunma korkusunu giyimleri ile kapatırlar. Kendine güven açık bir şekilde giyinmiş olmaya bağlı olmakla birlikte, kendine güveni olmayan insanlar bireysel girişimde bulunamazlar (Altınay-Yüceer, 1989, s: 3)

Bireyin moda ve giyimle ilgili davranış biçimi, kişiliğinin tümünün katıldığı bir sürecin sonucudur. Bu süreçte değişik ölçülerle belirleyiciliğe sahip çok etken vardır. Bu

etkenler kişinin giysi tercihindeki tavrını belirler. Bireyin kişilik yapısı, karakteri içinde bulunduğu psikolojik durum psikososyal etkileşimler modanın yorumlanmasında etkilidir.

Giyim tercihlerinde bireyi yönlendiren kişiliğin daha derinlemesine ve ayrıntılı incelenmesi sırasında, psikolojinin elde ettiği bir çok kavram ortaya çıkacaktır. Bunlardan bir tanesi de “Ben” imgesidir. Benlik öznel bütünlük üstüne sahip olunan bir tasarım, çevreye ve öteki bireylere oranla insanın sahip olduğu “Var” olma duygusu olarak açıklanabilir. Diğer bir deyişle benlik, başka insanlar arasında kendi konumunu saptamasına ilişkin kanısı ve başkalarının kişiye ilişkin kanısının bilinmesi ile oluşur (Pektaş, 2006, s:31).

Giyimin psikolojik yansımaları yalnızca insanın kendisini öne çıkarma arzusundan kaynaklanmamaktadır. Aynı zamanda içinde bulunduğu durumun ve toplumun psikolojik gereklilikleri doğrultusunda bireylerin giyimleri biçimlenir. Örneğin; Üzüntü (Japonya’da beyaz, Batı kültüründe siyah yas kıyafetleri), mutluluk (renkli giysiler) ya da asilik (Yırtık kot pantolon) giysiler aracılığıyla bireysel dışavurumlar için bir araç olarak kullanılabilir (Gençtürk-Hızal, 2003, S:68). Buna bağlı olarak üniseks modasının kadınların kendini ispatı için ortaya atıldığı düşünülebilir. Günümüzde aynı işleri yapan iki cinsin aynı kıyafeti giymesinin uygun olacağı görüşüyle yayılmıştır (Altınay, Yüceer, 1992, s:9)

Ekonomik Faktörler: Modayı etkileyen faktörlerden en önemlilerinden biri de ekonomik etkenlerdir. Ulusların bolluk ve kıtlık dönemleri modayı büyük ölçüde etkilemiştir. Savaşların yarattığı ekonomik koşullar oldukça önemlidir. Savaş ve ekonomik kriz dönemlerinde etek boylarının kısılması, az kumaş gerektiren modellerin seçilmesi bir rastlantı değildir. Ülkelerin barış ve bolluk dönemlerinde ise gösterişli kıyafetlerin giyilmesi, pahalı ve bol kumaş tüketimi kısacası moda savurganlığı da ekonomik etkinin sonucudur. Blue-Jeansların ortaya çıkışı ise, 1800’lerde Amerika’nın kuzeyinde “Altına Hücum” ile başlar. Ağır çalışma koşulları içinde olan altın arayıcıları doğaya dayanıklı giysilere gereksinim duymaktadırlar. Levi Straus isminde bir iş adamı Fransa’dan getirttiği dayanıklı kumaştan pantolonlar yapar. “Denim” denilen bu pantolonları altın arayıcılarından sonra kovboylar da benimserler. II. Dünya Savaşı’ndan sonra dünyayı sarsan ekonomik kriz, bu pantolonların tüm ülkelerde benimsenmesine neden olmuştur. (Komşuoğlu ve Diğerleri, 1986. s:6)

İstikrarsız ekonomi ve enflasyonlu dönemlerde para harcama refleksi, en iyi ürünü en ucuza almaya yönelik olarak değişir, böyle zamanlarda bireyler moda ürünleri değil daha

klasik giysiler almaya yönelir. Moda gerçekten kullanılan kumaş tutarı, aksesuarların maliyeti ve neyin var ve kabul edilebilir olduğu açısından ekonomiden ekonomiye değişiklik gösterir. Refah dönemlerinde insanlar moda olan ürünleri daha kolay satın alırlar ve bu harcamayı yaptıklarını göstermeye heveslidirler. Kriz dönemlerinde dolaşımdaki para tutarı azalır; üretim kısılır, daha az çeşit bulunur ve parlak sıra dışı renkler ortadan kaybolur (Jones, 2009, S:32) Örneğin; 1929’da New York borsasının çöküşü tüm dünyayı etkisi altına almıştır. Kriz insanların modaya ayırdıkları bütçeyi kısıtlamalarına neden olmuştur (Pektaş-B-, 2008, S:5).

Politik Etkenler: Eugene, yüksek tansiyonlu bir sosyal politik dönemde modanın daha sık değiştiğini, 1835-1905 tarihleri arasında Victoria döneminde hiç değişken değilken, Hitler zamanında her şeydeki hızlı değişimin modada da kendini gösterdiğini vurgulamıştır (Altınay, 1989. S:3)

Amerika devlet başkanlarından Nixon’un Çin’e konuk olarak gidişinde, Uzak Doğu’nun bu ülkesi gelenek ve görenekleriyle, giysileriyle dünyaya açılmış, Çin stili yaka ve giysiler bir anda moda olmuştur. Yine 1980 yılında dünyayı sarsan petrol bunalımı, petrol ülkelerinin efsanevi havasını, kumaşlarını, renklerini bir anda batı dünyasına getirmiştir (Komsuoğlu ve Diğerleri, 1986, s:3).

Önemli Kişilerin Modayı Etkilemesi: Worth’e ve 19. yüzyıl Paris’inde haute couture kuruluşlarının ortaya çıkışına kadar modada öncülük, çoğunlukla saray sosyetesine, aristokrat erkeklerin eşlerine, kızlarına ve metreslerine aitti. Ama daha önce aristokrat erkekler de modaya öncülük ediyordu (Davids, 1997, s: 162). Örneğin Fransa’da 13. Louis döneminde bir av partisinde attan düşen Matmazel Fontage’nin dağılan saçlarını bir çorap lastiği ile toplaması o yıl kadınlar arasında Fontage Stili saç modasının doğmasına neden olmuştur.

Hür ve yalın giyimi kadın dünyasına ilk kez getiren modacı Chanel’in, gaz ocağı patlaması sonucu uzun saçlarının yanması, yeni bir saç modasının doğmasına neden olmuştur. Modacı saçlarını erkek stilinde kestirerek o gece operaya gitmiş ve bütün ilgiyi üstüne çekmiştir. Ertesi gün Paris’li kadınlar berberlerinden “Chanel Stili” saç istemişlerdir. Yine kadınların erkek stili trençkot ve süeter giymelerine Chanel neden olmuştur. Yağmurlu bir günde erkek arkadaşının trençkotunu, bir at yarışında da jockeyin süeterini giymesi kadınlar

arasında ilk kez trençkot ve süeter giime modasına yol açmıştır (Komşuoğlu ve Diğerleri, 1986. s:3)

Çağdaş yaşamda başka pek çok şeyde geçerli olduğu gibi, bugün moda öncülüğünün akışkanlığı ve açıklığı nedeniyle kitle iletişim araçları, özellikle de sinema, televizyon, gibi görsel medya ve internet eskiden egemen olan basılı araçlara göre beğenilerin yönlendirilmesi konusunda çok daha fazla etkindir.

1950'lerde Hollywood bir grup film ergen kimliğine daha sonra milyonlarca gencin taklit etmeye çalışacağı yeni bir anlayış getirmiştir. Bu filmde aktörler blucin, siyah deri ceket ve tişörtten oluşan giysiler giymişlerdir. Bu tarzlar gençlerin kimlik bunalımlarının doğrudan ifadesi olmuştur. Asi gençlik filmlerinde James Dean, Rıhtımlar Üzerinde filminde Marlon Brando v.b. (Pektaş-b, 2008, s:5)

Aynı yıllarda Amerika'da çok yaygınlaşan televizyonlarla birlikte gençleri hedef alan yeni bir tür müzik olan Rock'n Roll'da evlerin içine girmiştir. Daha sonraki yıllarda Amerikan filmleri rock müzikle desteklenmedikleri sürece bazı giyim eşyalarının moda olma şansı olmayacaktır. Elvis Presley ile başlayan isyancı ve kahraman imajı siyah deri ceket, blucin ve tişört ile desteklenerek daha sonra pek çok rock müzisyeni tarafından kullanılmıştır. 1990'ların başlarında kurulan bir firma olan Tommy Hilfiger reklamlarını tümüyle firmanın popüler müzik sanatçılarıyla ilişkisi üzerine kurarak dünyadaki en başarılı giyim işletmelerinden biri haline gelmiştir (Crane, 2003, s: 246).

Yine 1950'li yıllarda çok meşhur olan Audrey Hepburn'ün vücut ölçüleri, saç modeli, giysileri moda olurken, 1981 de Prenses Diana modayı belirleyen bir simge olmuş, onun giysileri, görüntüsü, saçı hatta davranış biçimi toplumu uzunca süre etkilemiştir. 1990'da ise ses sanatçısı Madonna'nın saçı ve makyajı moda olmuştur (Altınay, Yüceer, 1992, s:7).

Çevre koşullarının çeşitli olumsuz etkilerinden korunmak amacıyla örtünme şeklinde başlayan giyimin, zamanla daha işlevsel olması gerekliliği duyulmuştur. Giyim, toplumun değer yargılarını ve giyenin kişilik özelliklerini yansıtır hale gelmiş, zaman içerisinde toplumlara göre sürekli değişime uğramıştır (Ağaç-Çeğindir, 2006, S:4).

Yeni zamanlar bir süre sonra eski zamanlar haline gelmekte ve modanın kullandığı kronolojik kaynak büyümekte, böylece modanın kendisi yine kendisi için kaynak oluşturmakta ve moda tarihi bizim için, içinden alıntılar yapma şansı vermektedir. Moda tarihine bakıldığında, neoklasik sanatın etkisiyle, XVIII. Yüzyılın sonunda Yunan kadın giyiminin Avrupa’da moda olduğu görülmektedir. Arts and Crafts ve Art Nouveau dönemlerinde de Gotik ve Rönesans dönemi kadın giysilerinin yeniden canlandırıldığı, sanattaki geçmiş modalara özlem (nostalji) eğiliminin moda ya yansıdığı görülmektedir (Alpat, 2010, S:22).

Farklı kültürler farklı modalar oluşturmuş ve moda ilk çağlardan günümüze kadar sürekli değişim göstermiştir. Ancak günümüzde iletişimin çok güçlü, olması nedeniyle oluşan değişiklikler kısa zamanda duyulmakta ve yaşam tarzları doğrultusunda uygulanmaktadır. Bu durumun sonucunda, toplumlar arasındaki moda olgusu çok büyük farklılıklar göstermemektedir.

Tasarım bilimi içerisinde yer alan moda tasarımı, hem teknolojik hem de sanatsal açıdan ülkemizin kalkınma hızını artıran önemli alanlardan biridir. İhracatımızın lokomotifi durumunda olan moda sektöründe iç ve dış pazarlardaki gelişime paralel olarak tasarıma ve tasarımcıya duyulan gereksinim de gün geçtikçe artmaktadır. Moda sektöründe üretime dünya standartlarına uygun bir nitelik kazandırma çalışmaları, bu alandaki nitelikli insan gücü gereksinimini ve dolayısıyla eğitim sorununu gündeme getirmektedir (Arlı, 2011, s:583).

Tarihsel açıdan bakıldığında Türkiye’de moda tasarımı programı ile ilgili ilk uygulamalar Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi (Sanayi-i Nefise Mekteb-i 1882), Marmara Üniversitesi (Devlet Tatbiki Güzel Sanatlar Akademisi 1955) ve Gazi Üniversitesi (Kız Teknik Yüksek Öğretmen Okulu 1934) tekstil ve giyim bölümlerinde başlamıştır (Arlı, 2011, s:584).

Günümüzde Moda Tasarımı alanında eğitim veren lisans düzeyindeki üniversiteler ve kontenjanları incelendiğinde aşağıdaki tablo karşımıza çıkmaktadır.

Tablo 1 : Türkiye’de Lisans Düzeyinde Moda Tasarımı Eğitimi Veren Kurumlar

N O	ÜNİVERSİTE	BÖLÜM	SÜRE	KON.
1	Atılım Üniversitesi	Moda Ve Tekstil Tasarımı	4	20
2	Anadolu Üniversitesi	Moda Tasarımı	4	60
3	Çukurova Üniversitesi	Tekstil Tasarımı	4	20
4	Gazi Üniversitesi	Moda Tasarımı (M.T.O.K)	4	36
		Tekstil Tasarımı ve Üretimi (M.T.O.K)		
5	İstanbul Teknik Üniversitesi	Tekstil Geliştirme ve Pazarlama	4	30
6	İzmir Ekonomi Üniversitesi	Moda Tasarımı	4	50
7	Beykent Üniversitesi (Ö.Y)	Tekstil ve Moda Tasarımı	4	60
8	Çanakkale 18 Mart Üniversitesi(Ö.Y)	Tekstil Tasarımı	4	15
9	Dokuz Eylül Üniversitesi(Ö.Y)	Moda Giyim Tasarımı	4	12
10	Dokuz Eylül Üniversitesi(Ö.Y)	Tekstil Tasarımı	4	16
11	Gazi Üniversitesi(Ö.Y)	Moda Tasarımı	4	12
12	Gazi Üniversitesi(Ö.Y)	Tekstil Tasarımı ve Üretimi	4	12
13	Haliç Üniversitesi(Ö.Y)	Tekstil ve Moda Tasarımı	4	44
14	Işık Üniversitesi(Ö.Y)	Moda ve Tekstil Tasarımı	4	40
15	İstanbul Arel Üniversitesi(Ö.Y)	Moda ve Tekstil Tasarımı	4	50
16	İstanbul Aydın Üniversitesi(Ö.Y)	Moda ve Tekstil Tasarımı	4	60

17	İstanbul Teknik Üniversitesi (Ö.Y)	Moda Tasarımı	4	30
18	İstanbul Ticaret Üniversitesi(Ö.Y)	Moda ve Tekstil Tasarımı	4	30
19	Marmara Üniversitesi(Ö.Y)	Tekstil	4	10
20	Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi(Ö.Y)	Sahne Dekorları ve Kostümü	4	10
21	Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi(Ö.Y)	Tekstil ve Moda Tasarımı	4	20
22	Okan Üniversitesi(Ö.Y)	Moda Tasarımı	4	40
23	Süleyman Demirel Üniversitesi(Ö.Y)	Tekstil Tasarımı	4	15
24	Yeditepe Üniversitesi(Ö.Y)	Moda ve Tekstil Tasarımı	4	50

Moda tasarımı programının amacı, moda sektöründe gereksinim duyulan, buluş ve yaratıcılık gücüne sahip, nitelikli insan gücünü yetiştirmektir. Moda Tasarımı programında yüksek öğrenimi başarı ile tamamlayanlara “Moda Tasarımcı ” unvanı verilmektedir (Arlı, 2011, s:586)

Moda tasarımcısı; günümüzde ve gelecekteki giysilerin ve giysiyi tamamlayan aksesuarların tasarımını yapma, çizme, gerektiğinde çizdiği modeli kalıba dönüştürerek ilk deneme ürünün elde edilmesini gerçekleştirme bilgi ve becerisine sahip kişidir (M.E.B Akademik Tanıtım Modülü_2).

Moda tasarımcılarının önemi günümüzde modanın daha çabuk yayılan, daha çabuk benimsenen ve daha çabuk tüketilen bir kavram durumuna gelmesi nedeniyle artmıştır. Bu nedenle Tablo-1’de de görüldüğü gibi bu alana yönelik eğitim veren kurumlar ve eğitim görenlerin sayısı gün geçtikçe artmaktadır.

Eğitim ‘ bireyin davranışlarında kendi yaşantısı yoluyla ve kasıtlı olarak istendik davranış değişimleri meydana getirme sürecidir.’ (Ertürk, 1972: 12). Bu süreçte esas olan,

bireysel yeteneklerin çeşitli yollardan birey ve toplum için en uygun şekilde geliştirilmesidir (Alkan-B-, 1979:4).

Günümüzde eğitim bilim ve teknolojiden ayrı düşünülemez. Bunun nedeni artık yaşamımızın her alanında bilim ve teknolojinin etkilerinin görülmesidir. Eğitime bilimsel ve teknolojik bir nitelik kazandırmak için, uzmanlaşmak ve çağdaş teknolojilerden yararlanmak gerekir. Bu ise çağdaş teknolojileri tanımak, bu teknolojilerin eğitim sistemlerinde nasıl işe koşulacağını bilmek, kullanmak ve geliştirmekle olanaklıdır. (Teker, 1990:3)

Bilimsel ve teknolojik gelişmelerin bulgularıyla eğitim sorunlarına çözüm getirme ve eğitimi bir inceleme konusu yapma 1960'lı yıllarda Amerika Birleşik Devletleri'nde "Eğitim Teknolojisi" isimli bilim dalının doğmasına neden olmuştur. (Hızal-A-, 1982 s:14) Yeni öğretim araç ve tekniklerinin çağdaş eğitim programlarının ayrılmaz bir parçası haline geldiği günümüzde, eğitimcilerin eğitim teknolojisi alanındaki gelişmelerle yakından ilgilenmeleri ve gelişmeleri kendi alanlarına uygulamaları kaçınılmaz bir zorunluluktur (Hızal-B-, 1984 s:390)

Cisele ve Cisele eğitim teknolojisini; " *Daha etkili bir öğretim ve öğrenmeyi gerçekleştirmek için, insanı ve insanı olmayan kaynaklar arasındaki ilişkileri güçlendirmek amacıyla insan öğrenmesi ve iletişimle ilgili araştırmalara dayanan, özel hedefler şeklinde tüm öğrenme ve öğretim süreçlerinin tasarlanması, uygulanması ve değerlendirilmesinde kullanılan sistemli bir yöntemdir*" olarak açıklamaktadır. (Rıza, 1997 s:27-28)

Çilenti (1998, s:29) ise eğitim teknolojisini; " *Davranış bilimlerinin iletişim ve öğrenme ile ilgili verilerine dayalı olarak, eğitimle ilgili ulaşılabilir insan gücü ve insan gücü dışı kaynakları, uygun yöntem ve tekniklerle akıllıca ve usatıca kullanıp sonuçları değerlendirerek, bireyleri eğitimin özel amaçlarına ulaştırma yollarını inceleyen bilim dalıdır.*" olarak tanımlamaktadır.

Eğitim teknolojisindeki temel ağırlık, öğretme-öğrenme sürecinin etkililiği üzerinde olduğu ve öğrenmenin herkes için kolay ve nitelikli duruma getirilmesi ile eğitimde verimliliğin arttırılacağıın temel amaç olmasıdır (Çilenti, 1998, s:3).

Eğitim alanındaki araştırmalar incelendiği zaman "eğitim teknolojisi" kavramının yanında "öğretim teknolojisi" kavramı dikkat çekmektedir. Öğretim teknolojisi; "Öğretimin,

eğitimin bir alt kavramı olduğu anlayışına dayalı olarak ve belirli öğretim disiplinlerinin kendine özgü yönlerini dikkate alarak düzenlenmiş teknolojiyle ilgili bir terimdir. Örneğin, “fen öğretimi teknolojisi”, “dil öğretimi teknolojisi” gibi. Bu terim, ilgili disiplin alanlarına özgü olarak etkili öğrenme düzenlemeleri oluşturmak üzere amaçlı ve kontrollü durumlarda insan gücü ve insan gücü dışı kaynakları birlikte çalıştırarak belirli hedefler doğrultusunda öğrenme-öğretme süreçleri tasarlama, işe koşma, değerlendirme ve geliştirme eylemlerinin bütününe içeren sistematik bir yaklaşımı ifade etmektedir (Alkan -A- 1977, s:42).

Eğitim teknolojisi ise daha önce değinilen kavramları ve insanın öğrenmesi olgusunun tüm yönlerini içeren problemleri sistematik olarak analiz etmek, bunlara çözümler geliştirmek üzere ilgili tüm unsurları işe koşarak uygun tasarımlar geliştiren, uygulayan, değerlendiren ve yöneten karmaşık bir süreçtir. Diğer bir deyişle “Eğitim Teknolojisi” terimi, öğrenme-öğretme süreçleriyle ilgili özgün bir disiplini vurgularken, “öğretim teknolojisi” ise bir konunun öğretimi ile ilgili öğrenmenin kılavuzlanması etkinliğini ifade etmektedir. (Alkan, 1977, s:42)

Eğitim teknolojisinin öğrelerinden olan ortam, eğitim etkinliklerinin meydana geldiği, öğretme-öğrenme süreçlerindeki iletişim ve etkileşimin olduğu, personel, araç-gereç, yapı örgütlenme gibi öğelerin oluşturduğu çevre olarak açıklanabilir (Alkan, 1996 s:158). Eğitim ortamı öğelerinden olan araç-gerecin eğitim esnasında kullanılmasının yararları yapılan araştırmalarla birçok defa kanıtlanmıştır. Eğitimde araç, öğretmenin etkin bir öğretim sayılabilmesi için özel olarak hazırlanmış öğretim-öğrenme yardımcılarıdır. Gereç ise daha çok basılı ve yazılı öğretim-öğrenme ortamıdır (Alkan, 1979, s:6).

Yazılanlardan da anlaşılacağı gibi eğitim teknolojisi alanındaki gelişmeler daha çok öğretim öğrenme sürecinin etkinliğini arttırmak, öğrenmeyi herkes için daha kolay, verimli ve nitelikli hale getirmek içindir (Fidan, 1986 s:179).

Çağdaş eğitim teknolojisi bu amacı gerçekleştirmek için öğretim-öğrenme etkinliklerinde yeni yaklaşımları ve çağdaş öğretim-öğrenme yöntemlerini araştırmakta ve ortaya koymaktadır.

Yapılan araştırmalarda öğretim-öğrenme süreçleri kapsamına giren yöntemlerin değişik şekillerde sınıflandırıldığı görülmektedir. Fakat bu değişik sınıflandırmalar, gelişme

açısından farkları belirlemek amacıyla geleneksel ve çağdaş yöntemler olmak üzere ikiye ayrılırlar (Hızal, 1982, s:12).

Geleneksel yöntemde her şey büyük oranda öğretmene göre biçimlenmiştir. Öğretmen dersi anlatan, öğrenci ise kesin zaman çizelgelerine bağlı, ceza, eleştiri ve otorite baskısını üzerinde hissedilen dinleyici durumu ile edilgendir. İletişim ise tek yönlüdür. Grup öğretimi esas olup öğrencilerin bireysel farklılıkları, yetenekleri, ilgileri, beklentileri, öğrenme hızı vb. yeterince dikkate alınmamaktadır. (Alkan, 1977:140-141).

Geleneksel öğretim yöntemlerinde aktarımcı bir yol izlenmesi öğrenciyi ezberciliğe itmekte ve iletilen bilgileri de tam ve doğru olarak almasını engellemektedir. Sözel olarak peş peşe iletilen mesajlar, öğrencilerin bazı bilgileri kaçırmalarına, yetişme endişesi ile belirli bir noktadan sonra gerçek öğrenme etkinliğini bırakmasına yol açmaktadır. (Morgan, 1986:12; Teker,1990:32)

Çağdaş yöntemlerde öğretmenin rolü geleneksel öğretimdeki öğretmenin rolünden farklıdır. Çağdaş yöntemlerde öğretmen, öğrencinin öğrenmesini kolaylaştırma, rehberlik etme, öğrenme sürecine öğrencinin katılımını sağlamak için gerekli önlemleri alma ve öğrenciyi sürekli güdüleme ile yükümlüdür. Bunun için öğrenme kaynağı ile öğrencinin doğrudan etkileşimini sağlamak öğretmenin ana görevidir. Bunun nedeni öğretmenin öğrenciye ne sunduğundan çok öğrencinin ne yaptığı görüşünün benimsenmesidir (Çilenti, 1988,s:53).

Eğitimde karşılaşılan ve geleneksel yöntemlerle çözülmeyen soruların çözümünde çağdaş teknolojik araçlardan yararlanılması zorunluluk haline gelmiştir. Bu araçların akılcı biçimde planlayıp uygulamaya konulması koşulu ile eğitimde hem nitelik hem de nicelik sorunlarının çözümüne olumlu katkılar sağlayacağı bilinmektedir. (Hızal,1988,s:2)

Çağdaş yöntemler ile öğrencilerin öğrenme sürecinde daha fazla duyu organlarını işe koşmaları sağlanmaktadır. Etkili bir öğrenmenin sağlanabilmesi için, öğrencinin çok sayıda duyu organlarına hitap edecek öğretimin yapılması gerekir. Çünkü öğrenme sürecinde ne kadar çok duyu organı işe koşulursa, yapılan öğrenmenin kalıcılığı da o oranda artmaktadır. Zaman sabit tutulmak koşuluyla insanlar; okuduklarının %10'unu, işittiklerinin %20'sini,

gördüklerinin %30'unu, hem görüp hem işittiklerinin %50'sini, söylediklerinin %70'ini, yapıp söylediklerinin %90'ını hatırlamaktadırlar (Çilenti,1998,s:36).

Öğretme-öğrenme süreçlerinde önemli bir yeri olan eğitim araçları günümüzde çağdaş eğitim programlarının ayrılmaz bir parçası haline gelmiştir. Okulların yeterli sayı ve nitelikte eğitim araçlarıyla donatılması ve araçlardan etkili olarak yararlanmayı sağlayacak ortamların düzenlenmesi, nitelikli bir eğitim süreci oluşturmanın başlıca koşullarından birisi olarak görülmektedir (Kayhan, Eroğlu, 1997, s:61).

Teknoloji ürünü olarak ortaya çıkan radyo, televizyon, projeksiyon makineleri, teyp, video, bilgisayar gibi teknolojik gelişmeler öğretme öğrenme süreçlerinde yeni ufuklar açmış ve öğretimi destekleyici ortamlar olarak eğitim alanında yoğun bir şekilde kullanılmaya başlanmıştır (Yaşar, 1991, s:21).

Ders kitapları, kasetçalar, teyp, radyo, bilgisayarın yanı sıra görsel ve işitsel bir araç olan video, eğitimde yerini almıştır. Videonun var olan eğitim araçlarına getirdiği yenilik, görüntü ve sesin aynı anda öğrenciye verilmesidir. Video ile yapılan eğitim hem göze hem de kulağa hitap eder (Demirel, 1996, s:86).

XII. Milli Eğitim Şurası Eğitimde Yeni Teknolojiler Komisyonu Raporu'nda Türkiye'de eğitimin bütün kademelerinde mevcut öğretimi iyileştirmek için tüm okulların hizmet birimlerinin video-teyp, monitör ve bilgisayar gibi sistemlerle donatılmasının gereği vurgulanmaktadır (MEB, 1989, S:383).

Videonun teknik özelliklerine bakıldığında televizyon teknolojisine bağlı gelişen bir araç olduğunu ve ekrandan aktarıldığı görülmektedir. Video ve ekran birbirinden ayrı düşünülemezle birlikte video televizyon eğitimine yeni bir boyut ve işlev kazandırdığı ve televizyonla eğitimin sınırlılıklarını kaldırdığı görülmektedir.

Video-filmler gerekli program ve araçlar yoluyla istenildiği anda izlenebilmesi ve görüntüde geri dönüş ve dondurma olanağı gibi özellikleriyle etkili bir eğitim ortamı sağlamaktadır (MEB, 1994, S:24). Video-film eşliğinde öğretim bir öğretim yöntemi olarak öğretmene, öğrenciye ve süreçlere getirdiği yeni olanaklar ve kazandırdığı yenilikler vardır.

Bunlar:

- Öğrenciyi zamana ve mekana bağımlı olmaktan kurtarmak,
- Bireysel ve grup öğretimine yeni olanaklar kazandırmak,
- Bilginin sunuluşunda ve akışında düzen sağlamak,
- Öğrenci tepkilerini gözlemlene olanağı vermek,
- Hareket, ses ve renk boyutlarıyla öğrenmeyi kolaylaştırmak,
- Sınıf dışı olgu ve olayları sınıf ortamına getirmek,
- Somut ve kalıcı öğrenme sağlamak (Alkan, 1977, s:268-269) dır.

Video-film eğitiminin sağladığı kolaylıkların başında “tekrar” gelmektedir. Tekrarın öğrenme-öğretme sürecinde rolü büyüktür. Birey bir işi tekrarladıkça daha iyi öğrenir, konuya yatkınlık sağlar (Razon, 1987, s:15).

Video-filmlerin sınıf öğretiminde kullanılması durumunda öğrencilere program ile ilgili önceden açıklamada bulunulması, verilen konu karmaşık ise tekrar yapılması, sunulan konu ile ilgili olarak özel terim, kavram ve sınıflamalar var ise bunların öğrencilere önceden açıklanması ve gösterim sonunda izletilen program üzerinde tartışılmasına önem verilmesi gerekir (Teker, 1994, s:436).

Video-film ile öğretimin öğrencilerin ilgisini çekme, daha iyi güdüleme ve eğlendirerek öğretme gücü vardır. Ders işleme eyleminin sınırlarını geliştirir, dersin sınıf duvarları dışına çıkmasını sağlar ve dersin gücünü dış dünyaya açar (Demirezen, 1990 s:296).

Derste Video-Film Kullanım Aşamaları :

A- Video-Film kullanımı için hazırlık yapılması

1. Video-Filmi inceleme

a. Video-Film seçimi

Video-Film seçilirken; ünitenin hedefleri, öğrencilerin düzeyleri ve ilgilerine dikkat edilmeli.

b. Seçilen Video-Filmi izleme

- Öğrencilerin ilk kez karşılaştıkları düşünülen sözcük ve deyimler belirlenmeli.
- Materyalin tümünün ya da belirli bir bölümünün mü izletileceğine karar verilmeli. Kesintili gösterilecekse başlangıç ve bitiş zamanları not edilip gereksiz bölümler anlatım sırasında seri bir şekilde geçilmeli.

c. Video-Filmin dersin neresinde kullanılacağı, görüntünün neresinde durup açıklama yapılacağı ve soruların ne zaman yöneltileceğini belirlenmeli

d. Anlatım sırasında öğrencilerin veya öğrencilerin yapacağı etkinliklerin belirlenmeli.

2. Ders ortamını düzenleme: Derslik video-filmi tüm öğrencilerin rahatlıkla ve net bir şekilde görebilecekleri biçimde düzenlenmelidir.

Moda tarihi öğretiminin etkili olabilmesi için değişik yöntem, araç ve teknikler kullanılabilir. Sık değişen sektör, doğal olarak geçmiş zaman giysilerinden de yararlanmaktadır. Moda tasarımcılarının yetiştirilmelerinde moda tarihinin öğretilmesi, yaratıcılık kazandırmak, trendleri öğretmek, toplumsal olayların modaya etkilerini belirtmek, sonucunda tasarımcıların neler yapmaları gerektiği becerisini kazandırmak ve tasarımda geçmiş zaman giysilerinden yararlanmak vb. nedenlerden dolayı moda tasarımı eğitimi veren kurumların moda tarihi öğretimine önem vermesi gerekmektedir. Özellikle görsellik üzerine kurulu olan moda tasarımı öğretiminde, ilgili dönem filmlerinin görsel ve işitsel bir materyal olarak öğrenci başarısına önemli katkılar sağlayacaktır.

Moda tarihi öğretiminde dönem filmlerinden yararlanılmasının başarıya etkisi ilk kez araştırılmaktadır. Bu alanda ilk olması ve moda tasarımı öğretimi alanında yeni yaklaşımların denenmesi nedenleriyle önemlidir.

1.2. Kavramsal Çerçeve

Araştırma Kapsamında İşlenen Üniteler Hakkında Bilgi

Antik ve Helenistik Dönem Mısır Kıyafetleri: Mısır tarihi genellikle, Firavunların egemenliğine göre kronolojik olarak değerlendirilmektedir. Bu egemenlikler kendi içerisinde erken krallık, orta krallık, yeni krallık olmak üzere üç bölümde incelenmektedir (Komsuoğlu ve Diğerleri, 1986, s: 136).

Antik Mısır giyimi konusunda bilgilerimiz fresklere, heykellere ve mezarların hazine dairelerinde bulunan kabartma ve buna benzer belgelere dayanmaktadır. Bu belgeler o günkü yaşamı renkli hiyerogliflerle açık olarak anlatmaktadır. Bulunan mumyalardan, giyimde kullandıkları malzemelerle ilgili bilgi edinmekteyiz. (Hazır, 2006, s:2)

Buluntulardan elde edilen bilgilere göre, Mısır'da iklimin sıcak olması giyimi etkilemiş ve vücudun pek çok yerini açık bırakan, genellikle beyaz giysiler giyilmiştir (Resim 1). Toplumsal sınıf ayrılıkları da giyimde ayrıcalıklar yaratmış, toplumun alt tabakaları basit, yalın bir giyime ve çıplaklığa yönelirken, yüksek tabakalar daha zengin ve görkemli bir giyim tarzını benimsemişlerdir (Komsuoğlu ve Diğerleri, 1986, s: 136). İlk dönemlerde kaba ve kalın dokunan keten daha sonraları gelişen teknikler sayesinde şeffaf görüntü alabilecek kadar inceltilmiş, kadın ve erkekler tarafından en çok tercih edilen kumaş türü olmuştur. Nadiren pamuklu dokumaların kullanıldığı Mısır'da yüne rastlanmamaktadır (Hope, 1962, s:21).

İlk krallık dönemine (M.Ö 2830-2530) ait belgeler, bu devirde aşağı tabakanın çıplak olduğunu, yüksek tabakanın ise sadece örtünmek amacıyla giyindiklerini göstermektedir (Hazır, 2006, s:2). Bu giysiler çok küçük ve ince kumaşlardan oluşmaktaydı. En fazla kapalı sayılabilecek yerleri alt gövdeleridir. Çoğu erkek kalçadan biraz sarkacak biçimde bele kemerle bağlanmış peştamal (Şenti) giymişler, erkek ve kadınlarda üst beden çıplak kalmıştır (Hope, 1962, s:21) (**Resim:1**)

Resim 1: Antik Mısır Erkek Kıyafeti “Peştamal (Şenti)”

(<http://www.woodlands-junior.kent.sch.uk/homework/egypt/clothes.htm> adresinden alınmıştır)

Orta krallık döneminde (M.Ö 2160-1090) kadınlar dar, göğüsten ayak bileğine kadar uzanan omuzdan tek veya çift bantlarla tutturulmuş “Kalasiris” isimli kıyafeti giymeye başlamışlardır (Komsuoğlu ve Diğerleri, 1986, s: 136) (**Resim 2**). Dar ve vücudu sıkıca saran, esnek tarzda kalasiris şehirli kadınların ulusal kostümü olmuştur. Çalışan kesimde ise hareket özgülüğü sağlamak için kırmalar kullanılmıştır (Köhler, 1963, s:56) Bu dönemde kadın ve erkeklerin çeşitli türlerde pelerinler giydiklerine ilişkin belgeler bulunmaktadır. Bu pelerinler dairesel veya dikdörtgen formda olup başın geçmesi için yuvarlak bir açıklık bırakılmıştır (Hazır, 2006, s:3, Köhler 1963)

Resim 2: Antik Mısır Kadın Giysisi “Kalasiris”

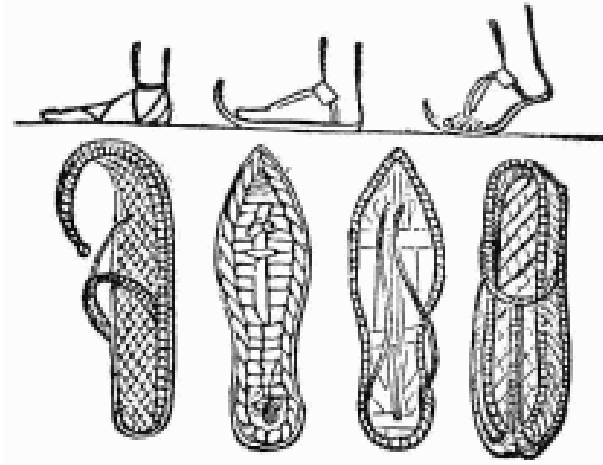
(<http://www.geocities.ws/bclaggett22/1-egyptian.html> adresinden alınmıştır)

Yeni krallık döneminde (M.Ö 1090-943) iyi nitelikli kumaşlardan yapılan giysiler giyilmiş ve çıplak kalan beden bölümlerine şal ya da pilili saydam kumaşlar örtülmeye başlanmıştır. Giysilerde sol kol açık bırakılmış ve eteklerde pili kullanılmıştır. Böylelikle kalasirislere yapılan pililer hareket ve yürümede kolaylık sağlamıştır. Nehir kenarlarında katlanan kumaşları sıcak ve ağır taşların altında presleyerek tarihteki ilk pilileme yöntemini geliştirmişlerdir (Komsuoğlu ve Diğerleri, 1986, s: 137). Giysiler genelde keten veya patiskaya çok benzeyen saydam bir kumaştan yapılmıştır. Bunların üstü dini nitelikte sembolik motiflerle süslenmiştir. Beyazdan sonra en sık kullanılan renkler; yeşil, kırmızı, sarı ve mavidir (Komsuoğlu ve Diğerleri, 1986, s: 136).

Saç tıraş edildikten sonra siyah ya da mavi renkte yün, pamuk ya da at kılından yapılmış perukalar kullanılmıştır. Bu perukaların görkemi kullanan kişinin statüsüne göre değişmiş, kraliçelerin kullandıklarında genellikle akbaba motifi kullanılmıştır (Komsuoğlu ve Diğerleri, 1986, s: 137).

Boncuk dizelerinden oluşan geniş gerdanlıklar, altın veya gümüş üzerine parlak minelerle süslü bilezik ve yılankavi pazubentler, alnın ortasına takılan amuletler çok sık rastlanan takı çeşitleri olmuşlardır. Dalgalı papirus, altın veya palmye yaprağından yapılan

sandaletlerde burunlar kıvrık bırakılmışlardır. Bazıları ise değerli tokalarla bezenmişlerdir (Komsuoğlu ve Diğerleri, 1986, s: 138) (**Resim 3**).

Resim 3: Antik Mısır Sandalet Çeşitleri

(<http://www.historyonthenet.com/Egyptians/clothing.htm> adresinden alınmıştır)

Roma egemenliğine girdikten sonra Mısır'da Helenistik dönem başlamıştır. Eski zamanlarda görülen çıplaklık tamamen olmasa da önemli ölçüde azalmıştır. Roma'ya özgü yün togalar veya kat kat giyilen tunikler iklimin sıcaklığı nedeniyle Mısır'da görülmemektedir. Buna karşılık ipek Mısırlıların hayatına girmiş özellikle üst sınıf tarafından kullanılmıştır. Bu dönemde başa duvağa benzeyen bir örtü örtmüşler, bunların omuzlardan düşen parçalarını tutturmuşlardır (Hope, 1962, s:24).

ANTİK ROMA GİYSİLERİ: Romalılar Estrük sanat akımını yıkmışlar ve Yunan sanat akımını benimsemişlerdir. Roma Sanatına Yunan sanatının bir devamı da denilebilir. Yalnız Romalılar giyimde işleme ve süslemeye daha çok değer vermişlerdir (Hazır, 2006, s:20).

Roma giyiminin temel öğeleri, doğrudan doğruya Yunanlılardan kaynaklanır. Ayrıntılar sadece bazı ayrıntılarda ve inceliklerde ortaya çıkar. Örneğin Yunan halkına özgü Kiton, Himasyon gibi kıyafetler Romalılar tarafından değişik yorumlanarak giyilmiştir. (Komsuoğlu ve diğerleri, 1986, s:146)

Roma devrinde kadınlar ve erkekler tuniklerin üzerine toga giymişlerdir. Bunlar yarım daire şeklinde ve giyenin 3 katı uzunluğundadır (Tizer, Sapmaz, 1956, s:15). İkiye katlanıp omuz üstüne yerleştirilen toga iki ucunun her biri vücudu çepeçevre saracak biçimde kullanılmıştır. Bu giysi erkekler tarafından soyluluğun göstergesi olarak görülmekteydi (Komsuoğlu ve diğerleri, 1986, s:146) (**Resim 4**).

Resim 4: Antik Roma Giysisi “Toga”

(<http://www.hadrians.com/romans/clothes/romanmensclothes.html> adresinden alınmıştır)

Romalıları Barbarlar ve Yunanlılardan ayıran en belirgin şekilde ayıran kıyafet togadır (Komsuoğlu ve diğerleri, 1986, s:146). Genel olarak toga sağ kolda kısa, sol kolda ise bileğe kadar kapatacak şekilde tasarlanmıştır. Bir çeşit ilmek ya da katlamalarla önden eğimli ve dökümlü hale getirilmiş, aradaki katmanlarda yeterince geniş tutularak isteğe bağlı (yağmurlu havalarda, dini törenlerde vs.) kumaşın başın üzerine alınmasını sağlayacak şekilde tasarlanmıştır (Hope, 1962, s: 43).

Toga yünden yapılmıştır ve ilk dönemlerde sarımsı bir renge sahipken sonraki dönemlerde bu renk sadece yüksek rütbelilerde kalmış alt tabaka boyalı togalar giymişlerdir. Rahipler ve hakimler “toga pretexta” adı verilen mor kenarlı togaları, şövalyeler “trabea” adı verilen mor çizgileri olan togayı, genareller ise zafer sırasında tamamen mor toga giyerlerdi. Yas tutarken giyilen siyah togaya ise “Atra” denirdi (Hope, 1962, s:44).

Antik Roma'da tunik ortak giyim eşyası olarak kullanılmıştır. Erkekler ve kadınlar togalarının altlarına giymişlerdir. Romalılar arasında tunik lüks bir ürün olarak kabul edilmiş ve alçak gönüllü insanlar tarafından giyilmemiştir. Erkeklerde tunik uzunluğu bacağın ancak yarısına kadar inmekte daha uzun tunikler erkeklerde efeminelik göstergesi olarak kabul edilmiştir (Hope, 1962, s: 44).

Tunikler genellikle drapelerle tutturulmuş, bunlar sol ayaktan başlayıp omuza kadar devam ederek sol koldan geçmiş; arkada çapraz yaparak, önden sağ kolun altından geçer, sol omuzdan arkaya atılarak uçları serbest bırakılmıştır (Sapmaz, Tizer, 1956, s: 16). Bu giysiler, önceleri yünden, sonra keten ve pamuktan son olarak daha varlıklı olanlar tarafından ipekten yapılmıştır. En sık kullanılan renkler kırmızı, sarı ve mavi olmakla birlikte tuniklerin altın saçak ve nakışlarla süslediği görülmektedir (Laver, 1995, s: 24).

Romalı kadınlar “stola” adında genellikle ayak bileklerine kadar uzanan bele kordonla tutturulmuş drape ve büzgülü tuniklerden giymişlerdir (Komsuoğlu ve diğerleri 1986, s: 147) (**Resim 5**).

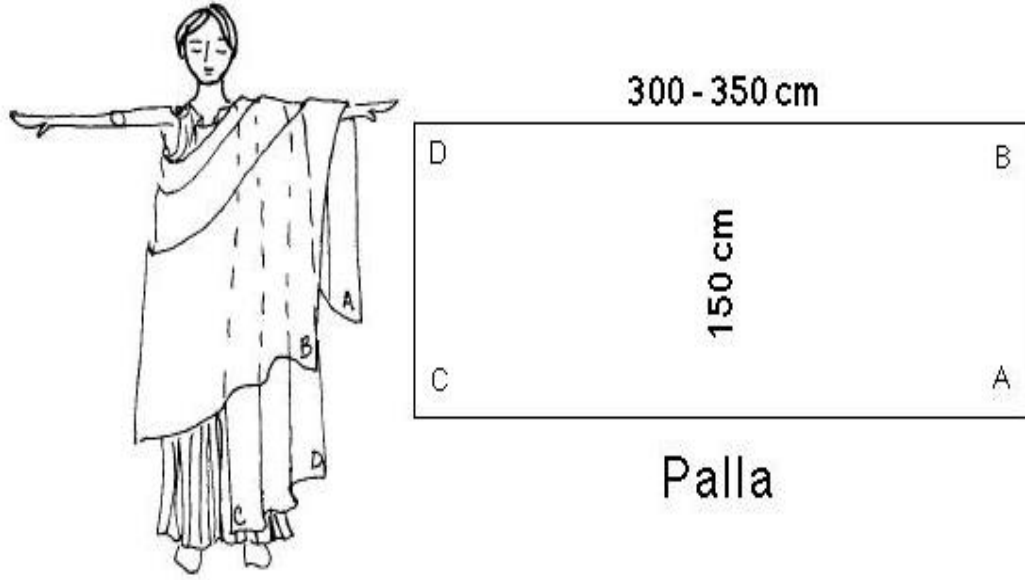

Resim 5: Antik Roma Kadın Giysisi “Stola”

(www.latigrec.ch/leben/kleidung/images.php?file=1&sort= adresinden alınmıştır)

“Palla” ilerleyen zamanlarda daha az hantal olması nedeniyle toganın yerini almış dış mekanlarda tuniklerin üstüne giyilen giysi olmuştur. Dikdörtgen şeklindeki pallalar drapelerle süslenmiştir. Ordugahlarda zırhların üzerine giyilen ve sağ omuzdan toka ya da

düğmelerle bağlanılanlarının adına “Paludamentum” denilmiştir (Hazır, 2006, s:24) (**Resim 6-7**).

Resim 6: Antik Roma Üst Giysisi “Palla”

(http://members.ozemail.com.au/~chrisandpeter/radical_romans/female/female.htm adresinden alınmıştır)

Resim:7 Antik Roma Asker Giysisi “Paludamentum”

(<http://www.eonimages.com/?search=paludamentum> adresinden alınmıştır)

Sıradan insanlar “cucullus” isimli bir başlığa sahip kahverengi yünden yapılmış “Paenula” isimli cübbe giymişlerdir. Bu başlıklı cübbe günümüze kadar gelmiş Akdeniz kıyılarında balıkçılıkla uğraşan insanlar için nem ve soğuktan korunmanın bir yolu olmuştur (Hope, 1962, s: 45) (**Resim 8**) .

Resim 8: Antik Roma Üst Giysisi “Paenula”

(<http://itsmorethanclthes.blogspot.com/2010/10/historia-de-la-moda-13-los-cinco.html> adresinden alınmıştır)

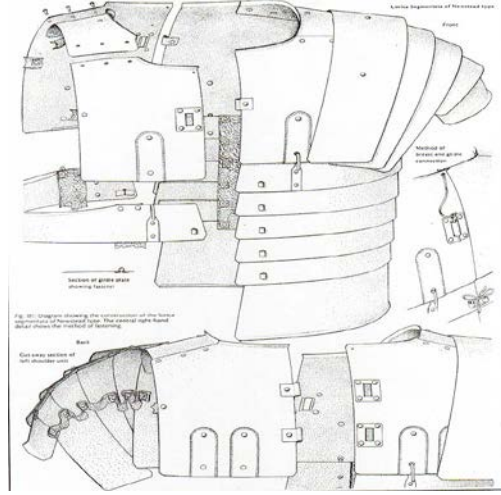
İmparatorluğun en güçlü ve zengin dönemine gelindiğinde Romalılar moda konusunda hareketli bir yarışın içine girmişler, çok hafif ipek iç giysiler, eşarplar, yumuşak kürkler, ve nadir bulunan pahalı materyaller kullanmışlardır. Saçlarda cumhuriyet döneminin yalın saç modellerinin aksine abartılı, pek çok sık bukleli ve örgülerle oluşturulmuş saç biçimleri kullanmışlardır. Aynı zamanda saçların pancar ve erik özümüyle boyandığı da yapılan araştırmalarda karşımıza çıkmaktadır (Komsuoğlu ve diğerleri 1986, s: 148) **(Resim 9)**.

Resim 9: Antik Roma Saç Modelleri

(www.fashion-era.com/ancient_costume/roman-costume-history-women-hair.htm adresinden alınmıştır)

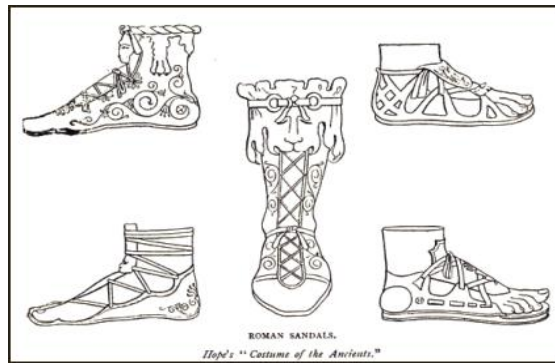
Romalıların zırhları da Yunanlıların zırhlarıyla benzerlik göstermektedir. Seçkin kişiler göğüs zırhı ya da “lorica” denilen karın bölgesi çevresini takip eden, insan vücudundaki içe ve dışa dönük tüm eğimlere göre şekil verilmiş zırhlar giymişlerdir. Karın bölgesinde kabartmalı işlemler bulunan, yanlardan açık, arka ve ön parçaları menteşe veya toka yardımıyla bir ataya getirilen zırhlar kullanmışlardır (Hope, 1962, s: 45) (**Resim 10**)

Resim 10: Antik Roma Zırhlarından “Lorica”

(<http://www.legionxxiv.org/corbridgbenlrg/> adresinden alınmıştır)

Aksesuar olarak kullanılan deri sandalet ve ayakkabılar, erkek ve kadınlar için aynı olup, giyenin toplumsal yerini belli edici ve genellikle zarafet göstergesidir. Potin ise kral ve aktörler gibi çok önemli kişilerce giyilmiştir. (Komsuoğlu ve diğerleri, 1986, s:148). Askerlerin giydiği sandaletlerde dekoratif amaçlı kullanılan hayvan ağzı ve pençeleri görülmektedir (Hope, 1962, s: 45) (**Resim 11**).

Resim 11: Antik Roma Sandalet Örnekleri

(http://www.fashion-era.com/ancient_costume/roman-costume-history-toga.htm adresinden alınmıştır)

Viktorya Dönemi: Viktorya Dönemi (1837-1901)’nin başlangıcında Büyük Britanya kendini dünyanın önemli sömürgeci devleti olarak kabul ettirmiştir. İki rakip imparatorluktan Fransa’nın yeniden yapılanma sürecine girmesi, İspanyan’ın ise Latin

Amerika'daki bağımsızlık savaşıyla iyice yıpranmasının bunda fazlasıyla etkisi vardır (www.felsefe ekibi.com).

Bu dönemde giysilerde, sıkı kurallar ve cinsel yasaklar nedeniyle vücudun her yeri örtülmüş buna karşılık erkek ve kadın kıyafetlerinde beden hatlarını ortaya çıkaran dar kıyafetler ortaya çıkmıştır. Günlük yaşamda erkekler sade ama iyi dikilmiş giysileri tercih etmişlerdir. Ceket kolları dar ve bileğe kadar uzun yapılmıştır. Kuşlar sayesinde iyice bedene oturan ceketlerde düğme kullanılmamıştır. 1841'den itibaren kollar genişlemiş, kalçadan başlayıp ayak bileğine kadar uzanan kuyruklu ceketler moda olmuştur. Bu dönemin erkekleri arasında popüler olan bir başka giysi de binici ceketleridir. Atçılığın çok yaygın olduğu İngiliz kültüründe bu giysiler kuyuksuz ve boyna kadar düğmeli olarak tasarlanmıştır (Köhler, 1963, s:413) **(Resim 12)**.

Resim 12: Erken Dönem Viktorya Kadın ve Erkek Giysileri

(<http://www.gettyimages.ca/detail/news-photo/two-couples-in-a-ballroom-are-ready-to-dance-news-photo/3094062> adresinden alınmıştır)

Fransız Devrimi ile birlikte erkeklerin alt beden giysilerine geniş seçenekler gelmiştir. Özellikle uzun çoraplarla giyilen, diz kapağında biten golf pantolonları erkekler tarafından sıklıkla kullanılmıştır. Viktorya Döneminde pantolon paçalarının uzunluklarında sık sık değişiklik olmuştur. Paça boylarına göre tamamlayıcı yelekler kullanılmıştır. 1840 yılında paçalar daralmış pantolonların üst tarafları bol bırakılmıştır. Koyu renk pantolonlar

dayanıklı olmaları nedeniyle tercih edilirken açık renk pantolonlar yaz aylarında giyilmiş ilerleyen zamanlarda yerini gri pantolonlara bırakmıştır (Köhler, 1963, s:413) (**Resim13**).

Yelek boyları ilk dönemlerde kalçalara kadar inerken kapamaları iki düğme ile sağlanmıştır. 1840'tan itibaren boyları kısalan yelekler tek düğmeyle kapatılmaya başlanmış, özellikle kadife yelek kumaşı olarak erkekler tarafından tercih edilmiştir. Bu yeleklerin üstüne erkek yaka, dik yaka veya firfırlar monte edilerek çeşitlilik ve şık bir görünüm sağlanmıştır (Komsuoglu ve diğerleri, 1986, s:210).

Resim 13: Viktorya Dönemi Erkek Giysileri (1840'lar)

(http://www.blacktieguide.com/History/1800s_Victorian/1843_HOEC_crop.jpg adresinden alınmıştır)

Bu dönemde erkekler kravata benzeyen boyun bağlarına yönelmişlerdir. Bunlar genelde saten veya yünlü kumaşlardan yapılmışlardır. Davet ve festivallerde beyaz, günlük hayatta ise koyu renkler tercih edilmiş, bu boyun bağları enseden toka veya kopça ile tutturulmuşlardır. Özel günlerde bu aksesuarlar fiyonklarla süslenmişlerdir.

Yüzyılın sonlarına doğru erkekler giymesi kolay olduğu için pelerine yönelmişlerdir. Kolları olmayan bu kıyafetler kullanan kişilerin statüsüne göre uzamış veya kısalmıştır. Tek düğme ya da toka ile kapatılan pelerinler ilerleyen zamanlarda üst ve alt taraftan genişlemeye başlamıştır (Köhler, 1963, s:415).

1830’lu yıllarda erkekler tarafından kullanılan uzun silindirik şapkaların boyutları da statü belirleyici olmuş, 1848’den itibaren yerlerini daha küçük ve hafif şapkalara bırakmışlardır.

Yüzyılın başlarında kadınlar bel hattı göğüsün altına kadar çıkan “Ampir” isimli elbiseler giymiş, Viktorya Dönemi ile birlikte bel hattı normal yerine dönmüştür Bel hattının yerine gelişle birlikte korse kullanımı da başlamıştır. Ampirlerin karın bölgesindeki fazlalıkları gizleme görevini bu devirde korseler üstlenmiştir (Köhler, 1963, s:413).

Bu dönemde beldeki kesikler kıyafetin ön ortasına doğru “V” şeklinde sivri bir uzantıyla devam etmiş, bu sivri kesimlerin adına “Maria Stuart” stili denilmiştir. Krem ve sarı özel gün kıyafetlerinde en çok tercih edilen renkler olurken, ağır ipek kumaşların kullanımı yaygınlaşmıştır. Günlük hayatta ise ağır pamuklu kumaşlar tercih edilmiştir (www. Victorianera.co.uk) (**Resim 14**).

Resim 14: Maria Stuart Stili Erken Dönem Viktorya Kıyafeti

(<http://early-victorian-clothing.blogspot.com/2011/08/early-victorian-era-fashion- html adresinden alınmıştır>)

1825-1840 yılları incelendiğinde eteklerin git gide genişlediği dikkati çekmektedir. Eteklerle kabarıklık kazandırmak için kat kat jüponlar giyilmiştir. Tene en yakın olan jüpon pazen gibi yumuşak kumaşlardan yapılırken üst tarafta kalan etek katları at kılıyla yapılan sert ipliklerden dokunmuş kumaşlardan yapılmıştır. Eteklerin en önemli özellikleri

dönemin romantikliğini simgeleyen etek ucu bantları ve etek kenarlarında kullanılan fiyonklardır (Köhler, 1963, s:413).

Etekleri kabartmak için giyilen kat kat jüponlar maddi külfet yaratmanın yanı sıra kulanlar içinde rahatsız edici bir unsur olmuştur. Sıcak havalarda, hava geçirgenliğinin olmaması, temizliğinin zor olması gibi dezavantajları vardır. 1856 yılında W. S. Thompson “Crinoline” isimli kafes eteğin patentini almış ve kadınların rahat etmesini sağlamıştır. Sert tel veya balina kemiğinden yapılan bu kafes etekler kadınlar tarafından kısa sürede kabul edilmiştir (Komsuoglu ve diğerleri, 1986, s:210) (**Resim 15-16**).

Resim 15: Viktorya Döneminde Crinolinele Kabartılmış Elbise Örnekleri(1960)

(http://en.wikipedia.org/wiki/File:Crinoline_dresses_1860.jpg adresinden alınmıştır)

Resim 16: Crinoline

(<http://dailydodo.blogspot.com/2011/04/c-is-for-crinoline.html> adresinden alınmıştır)

Viktorya Dönemi'nin başlangıcında omuzları kabarık, kolları dar “Koyun Budu” denilen kollar moda olmuş fakat kullanımı zor olduğu için çabuk vazgeçilmiştir. Sonrasında kollarda değişik modeller denenmiş bollukların bilekte toplandığı modeller ortaya çıkmıştır (Köhler, 1963, s: 421).

Dönemin ortalarına gelindiğinde doğurganlık sembolü olan kadınların spor yapması gerektiği düşüncesi ortaya çıkmıştır. Çünkü sağlıklı nesiller beden sağlığı yerinde kadınlar sayesinde var olabilirdi. Bu nedenle kadın giysilerinde spor yapmaya uygun düzenlemeler yapılmaya başlanmıştır. Bunların ilk örnekleri günümüz etek ceket takımı yani tayyörü çağrıştıran yürüyüş kıyafetleri olmuştur. Daha sonraları tenis, binicilik ve bisiklet sporları için özel kıyafetler tasarlanmıştır. (Komsuoglu ve diğerleri, 1986, s:210) (**Resim 17**).

Resim 17: Viktorya Dönemi Tayyör Örneği

(<http://wsudeshisf10-jamie.blogspot.com/2010/10/victorian-era-graphics.html> adresinden alınmıştır)

Bu dönemde kullanılan kadın aksesuarları incelendiğinde ayakkabı modellerinde sivri burun tokalı veya fiyonk, çiçek vb. romantik süslemeler, ipek kumaştan yapılmış topuksuz denilebilecek yükseklikte ayakkabılar görülmektedir.

Büyük gösterişli şapkalar yerlerini minimal başlıklara bırakmışlardır. Bu şapkalar kadınlara sade bir görünüm kazandırmış ve yüzyılın sonuna kadar devam etmiştir. Kabarik eteklerin üstüne giyilen pelerin ve şallar bütün kadın figürlerinde karşımıza çıkmaktadır. Omuzların üstüne alınan şallar broş, düğme veya süslü iğnelerle göğüs üzerinde tutturulmuştur (Komsuoglu ve diğerleri, 1986, s:210).

Kuyumculuk alanında da Viktorya'nın eşine aşık bir romantik olması ve içli bakışları dönemin takılarına ilham olmuştur. Çiçekler, fiyonlar, kuşlar ve yılan motifleri fazlasıyla kullanılmıştır. Değerli ve yarı değerli taşlar göze çarpmaktadır. 1867 yılında Afrika'da bulunan elmas dönemin zenginleri tarafından oldukça ilgi görmüştür. Saça mücevher takmak bu dönemde başlamış saç tokları, topuz iğneleri değerli taşlarla süslenmiştir (Komsuoglu ve diğerleri, 1986, s:210).

1.3. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı “Moda tarihi öğretiminde ilgili dönem filmleri başarıyı ne derecede etkilemektedir?” sorusuna cevap bulmaktır. Bu amaca ulaşmak için aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır.

- 1) Moda tarihi öğretiminde ilgili dönem filmlerinin kullanılmasının, ürün olarak meydana gelen bilişsel öğrenmeler üzerindeki etkileri nelerdir?
 - a) Deney grubunun, ön test ve son test puanları arasında anlamlı bir fark var mıdır?
 - b) Kontrol grubunun, ön test ve son test puanları arasında anlamlı bir fark var mıdır?
 - c) Deney ve kontrol gruplarının son test puanları arasında anlamlı bir fark var mıdır?
- 2) Moda tarihi öğretiminde ilgili dönem filmlerinin kullanılmasının, öğrencilerin derse karşı tutumları üzerindeki etkileri nelerdir?

- a) Deney grubunun, derse karşı Akademik Benlik Kavramı Ölçeğinin ön uygulama puanları ile son uygulama puanları arasında anlamlı bir fark var mıdır?
- b) Kontrol grubunun, derse karşı Akademik Benlik Kavramı Ölçeğinin ön uygulama ile son uygulama puanları arasında anlamlı bir fark var mıdır?
- c) Deney ve kontrol gruplarının derse karşı Akademik Benlik Kavramı Ölçeğinin son uygulama puanları arasında anlamlı bir fark var mıdır?

1.4. Varsayımlar

- a) Veri toplama aracı olarak kullanılan başarı testinde yer alan sorular üniteleri kapsayacak niteliktedir.
- b) Deney ve kontrol gruplarındaki öğrenciler “konularla ilgili dönem filmleri ile öğretim” dışında başarılarına etki eden diğer etmenlerin etkisi bakımından aynı durumdadırlar.

1.5. Sınırlılıklar

- a) Araştırma, 2010-2011 öğretim yılı bahar döneminde Atılım Üniversitesi Güzel Sanatlar Tasarım ve Mimarlık Fakültesi Moda ve Tekstil Tasarımı Bölümü 3. ve 4. sınıflarında okuyan, 15’i deney 15’i kontrol grubu olmak üzere toplam 30 öğrenciden elde edilen verilerle sınırlıdır.
- b) Araştırma moda tarihi “ M.Ö.48 Helenistik Dönem Roma , M.Ö 48 Antik Mısır ve 19.yy İngiltere Viktorya Dönemi ” üniteleri ile sınırlıdır.

1.6. Tanımlar

Şenti: Mısır İlk krallık döneminde ortaya çıkan, kalçadan biraz sarkacak biçimde bele kemerle bağlanmış peştamal.

Kalasisiris: Mısır nOrta Kralık döneminde kadınlar tarafından giyilen dar, göğüsten ayak bileğine kadar uzanan omuzdan tek veya çift bantlarla tutturulmuş giysi.

Toga: Antik Torna döneminde giyilen ve erkeklerin soyluluklarının sembolü olan drapeli giysi.

Stola: Kadınların giydiği genellikle ayak bileklerine kadar uzanan bele kordonla tutturulmuş drape ve büzgülü tunik.

Palla: Antik Roma'da tuniklerin üstüne giyilen dış mekan giysisi.

Ampir: Bel hattı göğüsün hemen altında başlayan elbise.

Crinoline: Viktorya Dönemi'nde kadınlar tarafından eteklerin altına giyilen balina kemiği veya metalden yapılmış iç etek.

Haute Couture: Kişinin özel beğenisine göre tasarlanmış, özel tasarım elbise anlamına gelen Fransızca kökenli moda terimi (www.wikipedia.org).

BÖLÜM II

YÖNTEM

Bu bölümde, araştırma modeli, araştırmada üzerinde çalışılacak evren ve örneklem grupları, deney deseni, denel işlemler, veri toplama yolları ve araçları ve verilerin analizleri açıklanmıştır.

2.1 Araştırma Modeli

Bu araştırmada; kontrol gruplu ön test – son test deneysel araştırma modeli kullanılmıştır. Moda Tarihi öğretiminde ilgili dönem filmlerinin öğrenme üzerindeki etkisini belirlemek amacıyla yapılan bu deneysel araştırmada görsel ve işitsel materyal destekli öğretim etkisi geleneksel öğretimle karşılaştırılarak ortaya konmaktadır. Bu araştırmada iki deneysel işlem belirlenmiştir.

a) Film destekli öğretim

b) Geleneksel öğretim

2.2 Evren ve Örneklem Grupları

Araştırma Evreni:

Araştırmanın evrenini moda tasarımcısı yetiştiren eğitim kurumlarında moda tarihi dersini alan öğrenciler oluşturmaktadır.

Araştırmanın Örneklemi:

Araştırmanın örneklemini Atılım Üniversitesi Güzel Sanatlar Tasarım ve Mimarlık Fakültesi Moda ve Tekstil Tasarımı Bölümü 3. ve 4. Sınıf öğrencileri oluşturmaktadır.

2.3 Deney Deseni

Araştırmada, deney grubu ve kontrol grubu olmak üzere iki grup üzerinde çalışılmıştır. Araştırmanın deney desenini oluşturan gruplara uygulanan yöntemler aşağıda bulunan tabloda belirtilmiştir.

Tablo 2: Deney Deseni Uygulama Tablosu

Grup	Ön Davranışlar	İşlem	Sonuç
Deney Grubu	Ön Test + Tutum Ölçeği	Geleneksel öğretim + film gösterimi	Son Test + Tutum ölçeği
Kontrol Grubu	Ön Test + Tutum Ölçeği	Geleneksel öğretim	Son Test + Tutum Ölçeği

*Deney ve kontrol grupları 15er öğrenciden oluşmuştur.

2.4 Denel İşlemler

Araştırmada iki ayrı denel işlem uygulanmıştır.

Denel İşlem I: Deney grubuna moda tarihi dersi içerisinde konuyla ilgili dönem filmleri ve geleneksel öğretim yöntemi birbirini tamamlayacak şekilde yürütülmüştür.

Denel İşlem II: Kontrol grubuna geleneksel öğretim yöntemi uygulanmış ve işleme giren öğrenciler ve öğretim elemanı belirlenen üniteleri geleneksel öğretim yöntemi ile yürütmüşlerdir.

2.5 Veri Toplama Yolları ve Kullanılan Araçlar

a) Ön Hazırlık:

Araştırmanın yapılacağı okul Atılım Üniversitesi Güzel Sanatlar Tasarım ve Mimarlık Fakültesi olarak belirlenmiş, araştırmacı tarafından okul yönetiminden araştırmanın yapılması için gerekli izinler alınmış ve Moda ve Tekstil Tasarımı Bölümü 3. Ve 4. Sınıf öğrencileri üzerinde çalışılacak grup olarak belirlenmiştir.

Dersin öğretim elemanı ile üniteler ve çalışılacak gün ve saatler belirlenmiştir. Üzerinde çalışılacak öğrenciler, deney ve kontrol grubu olarak random yoluyla belirlenmiştir.

Deney ve kontrol grupları için öğrenci devam-devamsızlık çizelgesi ve öğretim programlarını içeren birer dosya hazırlanmıştır. Üzerinde çalışılacak üniteler kullanılacak filmlerin seçimine karar verilmiştir. Filmlerin belirlenmesinde En iyi Kostüm dalında Oscar ödülü kazanmış olmaları göz önünde bulundurulmuştur. Filmler araştırmacı ve dersin öğretim elemanı tarafından izlenerek incelenmiş, filmlerin ünite ile ilgili kısımları belirlenmiştir.

b) Başarı Testlerinin Hazırlanması:

Öğretim elemanı ile araştırmacı birlikte işlenen ünite ile ilgili hedef davranışları belirlemişlerdir. Belirlenen hedef davranışlar doğrultusunda her ünite için 20şer sorudan oluşan başarı testleri hazırlanmıştır.

c) Tutum Ölçeğinin Hazırlanması

Araştırma kapsamındaki öğrencilerin duyuşsal özelliklerini belirlemek üzere Türkçeye uyarlanan Brookover'in Akademik Benlik Kavramı (Self-Concept of Mathematical Ability) ölçeğinin kullanılmasına karar verilmiş ve matematik dersine yönelik hazırlanmış olan bu tutum ölçeği Moda Tarihi dersine uygun olarak düzenlenmiştir.

d) Tutum Ölçeği ve Ön Testlerinin Uygulanması:

Uygulamaya başlamadan 1 hafta önce deney ve kontrol gruplarına ön test ve tutum ölçekleri uygulanmıştır.

2) Uygulama:

a) Kontrol Grubu İçin:

Her hafta derse başlamadan önce yoklama alınmıştır. Araştırmacı ve öğretim elemanı tarafından belirlenen Antik Mısır Dönemi, Antik Roma Dönemi ve Viktorya Dönemi üniteleri birer hafta arayla öğrencilere geleneksel öğretim yöntemiyle işlenmiştir. Ders anlatımında öğretim elemanı ve araştırmacı tarafından uygun görülen görsel materyallerden zaman zaman yararlanılmıştır.

Her ünite bitiminde öğrencilerin kazandıkları hedef davranışların belirlenmesi için önceden hazırlanan başarı testi uygulanmıştır. Ünitelerin bitmesi ve başarı testlerinin uygulanmasının ardından öğrencilerin derse karşı tutumlarını belirlemek amacıyla Akademik Benlik Kavramı Ölçeği öğrencilere bir daha uygulanmıştır.

b) Deney Grubu İçin:

Her hafta derse başlamadan önce yoklama alınmıştır. Antik Mısır Dönemi, Antik Roma Dönemi ve Viktorya Dönemi üniteleri birer hafta arayla öğrencilere geleneksel öğretim yöntemi ve ilgili dönem filmleriyle anlatılmıştır.

Antik Mısır ve Antik Roma üniteleri işlenirken Cleopatra (1963), Viktorya Dönemi ünitesi işlenirken The Young Victoria (2009) filmlerinden yararlanılmıştır. Filmler, zaman yetersizliği ve öğrencilerin dikkatlerinin dağılmaması açısından baştan sona izletilmemiş, gerekli görülen bölümler gösterilmiştir.

Her ünite bitiminde öğrencilerin kazandıkları hedef davranışların belirlenmesi için önceden hazırlanan başarı testi uygulanmıştır. Ünitelerin bitmesi ve başarı testlerinin uygulanmasının ardından öğrencilerin derse karşı son tutumlarını belirlemek amacıyla Akademik Benlik Kavramı Ölçeği öğrencilere bir kere daha uygulanmıştır.

c) Verilerin Analizi:

c-1) Başarı testi ve tutum ölçekleri uygulandıktan sonra sonuçlar bilgisayar ortamına aktarılmış, toplanan veriler istatistiksel analiz yöntemleri uygulanarak analiz edilmiştir.

c-2) Araştırmada anlamlılık seviyesi olarak $\alpha = 0.05$ kullanılmış olup, $p < \alpha = 0.05$ olduğunda anlamlı farklılığın olduğu, $p > \alpha = 0.05$ olduğunda anlamlı farklılığın olmadığı belirtilmiş, kurulan hipotezler buna göre değerlendirilmiştir.

c-3) Analizlerin yapılmasında SPSS 18.0 paket programından yararlanılmıştır ve istatistiksel olarak anlamlı bulunan sonuçlara ait tablolar verilmiştir.

Araştırmanın Güvenilirlik Analizi:

Hakkında araştırma yapılan konuya ait örnek kütledeki bir bireyin araştırılan bir olaya karşı bilgi, tutum ve davranışları ölçekte yer alan k sayıda soruya verdiği cevapların değerleri (skor, puan) toplanarak bulunuyorsa, bu ölçekte yer alan soruların birbirleri ile yakınlıklarının derecesini ortaya koymak için güvenilirlik analizi yapılır (Akgül, Çevik, 2005: 434). Bu çalışmada güvenilirlik katsayısı olarak Cronbach Alfa (α) istatistiği kullanılmaktadır. Cronbach Alfa Katsayısı $0,80 \leq \alpha \leq 1,00$ olduğunda ölçek “yüksek derecede güvenilir” olarak değerlendirilmektedir (Özdamar, 2004: 633).

BÖLÜM III

BULGULAR VE YORUMLAR

Bu bölümde araştırmada elde edilen bulgulara ve yorumlara yer verilmektedir.

3.1. Tutum Ölçeğine İlişkin Bulgular

Bu bölümde çalışmada yer alan deney ve kontrol grubu öğrencilerinin araştırma başlamadan önceki ve sonraki derse karşı tutumlarının belirlenmesi hedeflenmiştir. Bu doğrultuda akademik benlik kavramı ölçeğinden yararlanılmıştır. Araştırma öncesinde iki grubu da uygulanan ölçeğin sonuçlarında anlamlı bir fark görülmemesi, araştırmanın güvenilirliğini arttıran bir unsur olarak düşünülmektedir. Üniteler işlendikten sonra tekrar uygulanan ölçek sonuçlarında ise deney grubu lehine anlamlı bir fark olması beklenmektedir.

Tablo3: Kontrol Grubu için Öntest ve Sontest Sonuçlarına ilişkin Frekans Dağılımları

Kontrol Grubu		Öntest sonuçları		Sontest sonuçları	
Değişkenler	Etiket Değeri	F	%	F	%
Kendinizi bu derse olan yeteneğiniz bakımından sınıftaki diğer arkadaşlarınızla karşılaştırdığınızda nasıl görüyorsunuz?	Çok düşükler arasında	0	0,0	0	0,0
	Sınıf ortalamasının altında	0	0,0	0	0,0
	Ortada	3	20,0	1	6,7
	Ortalamanın üstünde	8	53,3	8	53,3

	En iyiler arasında	4	26,7	6	40,0
Bu dersteki yeteneğinizi diğer derslerdeki yeteneğinizle karşılaştırdığınızda Moda Tarihi dersindeki durumunuzu nasıl görüyorsunuz?	Çok Düşük	0	0,0	0	0,0
	Düşük	0	0,0	0	0,0
	Orta	3	20,0	1	6,7
	Yüksek	9	60,0	8	53,3
	Çok Yüksek	3	20,0	6	40,0
Size göre bu dersteki başarınız sınıf ortalamasına göre nasıl olacak?	Ortalamanın çok altında	0	0,0	0	0,0
	Ortalamanın altında	0	0,0	0	0,0
	Ortada	2	13,3	1	6,7
	Ortalamanın üstünde	10	66,7	8	53,3
	Ortalamanın çok üstünde	3	20,0	6	40,0
Bu dersten 100 üzerinden kaç alabileceğinizi düşünüyorsunuz?	0-20 Arası	0	0,0	0	0,0
	20-40 Arası	0	0,0	0	0,0
	40-60 Arası	2	13,3	0	0,0
	60-80 Arası	10	66,7	8	53,3
	80-100 Arası	3	20,0	7	46,7
Bu dersten alacağınız puan sizin için ne derece önemlidir?	Hiç önemli değil	0	0,0	0	0,0
	Az önemli	2	13,3	0	0,0

	Orta derecede önemli	4	26,7	7	46,7
	Önemli	6	40,0	7	46,7
	Çok önemli	3	20,0	1	6,7

Bu dersten alacağınızı sandığınız puandan daha düşük bir puan alırsanız kendinizi nasıl hissedersiniz?	Hiç rahatsız olmam	0	0,0	0	0,0
	Biraz rahatsız olurum	1	6,7	0	0,0
	Rahatsız olurum	5	33,3	3	20,0
	Kendimi kötü hissederim	8	53,3	10	66,7
	Çok kötü hissederim	1	6,7	2	13,3
Bu derste öğrendiklerinizin daha sonra öğreneceklerinize yardım edeceğini düşünüyor musunuz?	Hiç inanmıyorum	0	0,0	0	0,0
	Biraz inanıyorum	0	0,0	0	0,0
	Orta derecede inanıyorum	4	26,7	0	0,0
	İnanıyorum	6	40,0	9	60,0
	Çok inanıyorum	5	33,3	6	40,0
Bu derste çok önemli şeyler öğreneceğinize inanıyor musunuz?	Hiç inanmıyorum	0	0,0	0	0,0
	Biraz inanıyorum	1	6,7	0	0,0
	Orta derecede inanıyorum	3	20,0	0	0,0
	İnanıyorum	6	40,0	8	53,3
	Çok inanıyorum	5	33,3	7	46,7

Y
ukarıd
aki
tablo
incele
ndiğin
de;
anket
çalışm
asına
katıla
n
kontro
l
grubu
ndaki
öğren
cilerin
tutum
anketi

ndeki sorulara verdikleri yanıtlara göre, öntest ve sontest sonuçlarına ilişkin frekans dağılımları arasında farklılıklar olduğu gözlemlenmiştir. Şöyle ki, öntest sonuçlarında öğrencilerin, “Kendinizi bu derse olan yeteneğiniz bakımından sınıftaki diğer arkadaşlarınızla karşılaştırdığınızda nasıl görüyorsunuz?” sorusuna verdikleri yanıtlara göre, ağırlıklı olarak “ortalamanın üstünde” ve “en iyiler arasında” düzeylerinde yoğunlaşma görülmüştür. Sontest

sonuçlarında ise kendisini bu derse olan yeteneği bakımından diğer arkadaşlarıyla karşılaştığında “ortalamanın üstünde” görenlerin kitle içindeki payı %53,3 ile aynı kalırken, kendisini en iyilerin arasında görenlerin kitle içindeki payı %26,7’den %40’a yükselmiştir. Kendisini diğer arkadaşlarıyla karşılaştığında ortada görenlerin payı ise %20,0’den %6,7’ye düşmüştür. Bu durum öğrencilerin dersi aldıktan sonra edindikleri bilgilerin sınıf içindeki özgüvenlerini arttırdığı yönünde yorumlanabilir. Öntest sonuçlarında öğrencilerin “Bu derste ki yeteneğinizi diğer derslerdeki yeteneğinizle karşılaştırdığımızda Moda Tarihi dersindeki durumunuzu nasıl görüyorsunuz?” sorusuna verdikleri yanıtlar bakıldığında yoğunlaşma “yüksek”, “çok yüksek” ve “orta” düzeylerinde gözükürken, sontest puanlarında yoğunlaşmanın “yüksek” ve “çok yüksek” düzeylerinde olduğu gözlemlenmiştir. Öntest de katılımcıların %20’si kendisini orta düzeyde görürken sontest ise bu pay %6,7’ye düşmüştür. Kendisini “çok yüksek” düzeyde ifade edenlerin kitle içerisindeki payı ise %20’den %40’a yükselmiştir. Veriler doğrultusunda öğrencilerin konuları tanıdıktan sonra dersle ilgili yapabileceklerine ilişkin düşüncelerinin olumlu yönde ilerlediği ve dersle ilgili kaygılarının azaldığı şeklinde yorumlanabilir.

Ön testte öğrencilerin toplam %86,7’si bu derste ki başarısını sınıf ortalamasının üstünde ve çok üstünde görürken, sontest bu oran %93,3’e yükselmiştir. Özellikle kendisini ortalamanın çok üstünde görenlerin payı %20’den %40’a yükselmiştir. Bu durum dersi alan öğrencilerin işlenen konular hakkında en az sınıftaki arkadaşları kadar başarılı olabileceklerini düşündükleri ve sınıf içindeki özgüvenlerinin yükseldiği şeklinde yorumlanabilir. “Bu dersten 100 üzerinden kaç alabileceğinizi düşünüyorsunuz?” sorusuna, öntestte öğrencilerin %66,7’si “60 – 80 arası” yanıtını verirken, %20’si “80 – 100 arası” yanıtını vermiştir. Öğrencilerin sadece %13,3’ü “40 – 60 arası” bir not alabileceğini düşünmektedir. Sontest ise “40 – 60 arası” bir not alabileceğini düşünen öğrencilerin kitle içindeki payı %0’a düşmüş, fakat “80 – 100 arası” alabileceğini düşünenlerin sayısı %46,7’ye yükselmiştir. Sonuçlara bakıldığında, çalışmaya katılan öğrencilerin konuları yüksek not almaya yetecek kadar iyi öğrendikleri düşüncesinde oldukları ve kendilerine güvendikleri düşünülmektedir. “Bu dersten alacağınız puan sizin için ne derece önemlidir?” sorusuna verilen yanıtlar ışığında, öğrencilerin %40’ı önemli, %26,7’si orta derecede önemli görüşünde iken, %20’si bu dersten alacağı puanın çok önemli olduğu görüşündedir. Sontest de öğrenciler arasındaki bu paylar önemli ve orta derecede önemli yönünde artış gösterdiği gözlemlenmiştir. Sontest sonuçlarına bakıldığında; öğrencilerin %46,7’si bu dersten alacağı puanın “orta derecede önemli olduğu” yanıtını verirken, bu puanın “çok önemli olduğunu” düşünenlerin kitle içindeki payının %20’den

%6,7'ye düştüğü gözlemlenmiştir. Bu durumun sonucunda, öğrencilerin not kaygılarının öğrendikleriyle ters orantılı olduğu ve kendileri için öğrenmenin nottan daha çok önem taşıdığı düşünülmektedir. “Bu dersten alacağınızı sandığımız puandan daha düşük bir puan alırsanız kendinizi nasıl hissedersiniz?” sorusuna verilen yanıtlara göre, öntest sonuçlarında ankete katılan öğrencilerin %53,3'ünün “kendimi kötü hissederim” yanıtını verdiği gözlemlenmiştir. Sontest de ise “kendimi kötü hissederim” yanıtını verenlerin payı %66,7'ye yükselmiştir. “Kendimi çok kötü hissederim” yanıtını verenlerin kitle içindeki payı öntestte %6,7 iken sontest de bu oran %13,3'e yükselmiştir. Bu dersten alacağımı “sandığım puandan daha düşük bir puan alırsam rahatsız olurum” diyenlerin oranı öntestte %33,3 iken, sontest de bu oran %20,0 olarak gözlemlenmiştir. Veriler doğrultusunda, araştırmaya katılan öğrencilerin sınav sonucunda bekledikleri puanın altında puan almaları durumunda morallerinin bozulacağı düşünülmektedir. Bu durumun, önceki madde incelendiğinde puan kaygısından kaynaklanmadığı, beklentilerinin karşılanması ve hak ettiklerini almak istemeleriyle ilgili olduğu sonucuna varılmaktadır.

“Bu derste öğrendiklerinizin daha sonra öğreneceklerinize yardım edeceğini düşünüyor musunuz?” sorusuna “inanyorum” ve “çok inanyorum” düzeylerinde yanıt verenlerin kitle içerisindeki toplam payı öntestte %73,3 iken, bu oran son testte %100 olarak gözlemlenmiştir. Öntest sonuçlarına bakıldığında orta derecede inananların kitle içindeki payı %26,7 olduğu halde, sontest sonuçlarında orta derecede inananların kitle içinde herhangi bir payı olmadığı gözlemlenmiştir. Elde edilen sonuçlara dayanarak, araştırmaya katılan öğrenciler, kazandıkları bilgilerin gelecek yaşamdaki öğrenmelerine temel veya dayanak olabileceği görüşünde oldukları ve derste kazandıkları bilgileri önemsedikleri şeklinde yorumlanabilir. “Bu derste çok önemli şeyler öğreneceğinize inanyor musunuz?” sorusuna “inanyorum” ve “çok inanyorum” düzeylerinde yanıt verenlerin toplam oranı öntest sonuçlarında %73,3 iken, bu oran sontest sonuçlarında %100 olarak gözlemlenmiştir. Öntestte “orta derecede inanyorum” ve “biraz inanyorum” düzeylerinde yanıt veren öğrencilerin kitle içindeki toplam payı %26,7 iken bu payın sontest de %0'a düştüğü gözlemlenmiştir. Veriler ışığında moda tarihi dersini alan öğrencilerin ders sonunda öğrendikleri bilgilerin önemli olduğunu düşündükleri ve dersin önemini kavradıkları düşünülmektedir.

Tablo 4: Deney Grubu İçin Öntest ve Sontest Sonuçlarına Ait Frekans Dağılımları

Deney Grubu		Öntest sonuçları		Sontest sonuçları	
		F	%	F	%
Değişkenler	Etiket Değeri	F	%	F	%
Kendinizi bu derse olan yeteneğiniz bakımından sınıftaki diğer arkadaşlarınızla karşılaştırdığımızda nasıl görüyorsunuz	Çok düşükler arasında	0	0,0	0	0,0
	Sınıf ortalamasının altında	0	0,0	0	0,0
	Ortada	4	26,7	1	6,7
	Ortalamanın üstünde	5	33,3	10	66,7
	En iyiler arasında	6	40,0	4	26,7
Bu dersteki yeteneğinizi diğer derslerdeki yeteneğinizle karşılaştırdığımızda Moda Tarihi dersindeki durumunuzu nasıl görüyorsunuz?	Çok Düşük	0	0,0	0	0,0
	Düşük	0	0,0	0	0,0
	Orta	3	20,0	1	6,7
	Yüksek	7	46,7	10	66,7
	Çok Yüksek	5	33,3	4	26,7
Size göre bu dersteki başarınız sınıf ortalamasına göre nasıl olacak?	Ortalamanın çok altında	0	0,0	0	0,0
	Ortalamanın altında	0	0,0	0	0,0
	Ortada	4	26,7	1	6,7
	Ortalamanın	8	53,3	12	80,0

	üstünde				
	Ortalamanın çok üstünde	3	20,0	2	13,3
Bu dersten 100 üzerinden kaç alabileceğinizi düşünüyorsunuz?	0-20 Arası	0	0,0	0	0,0
	20-40 Arası	0	0,0	0	0,0
	40-60 Arası	0	0,0	1	6,7
	60-80 Arası	7	46,7	8	53,3
	80-100 Arası	8	53,3	6	40,0
Bu dersten alacağınız puan sizin için ne derece önemlidir?	Hiç önemli değil	0	0,0	0	0,0
	Az önemli	2	13,3	1	6,7
	Orta derecede önemli	5	33,3	7	46,7
	Önemli	4	26,7	4	26,7
	Çok önemli	4	26,7	3	20,0

Deney Grubu	Etiket Değeri	Öntest sonuçları		Sontest sonuçları	
		F	%	F	%
Bu dersten alacağımızı sandığımız puandan daha düşük bir puan alırsanız kendinizi nasıl hissedersiniz?	Hiç rahatsız olmam	0	0,0	0	0,0
	Biraz rahatsız olurum	3	20,0	0	0,0
	Rahatsız olurum	4	26,7	6	40,0
	Kendimi kötü	6	40,0	6	40,0

	hissederim				
	Çok kötü hissederim	2	13,3	3	20,0
Bu derste öğrendiklerinizin daha sonra öğreneceklerinize yardım edeceğini düşünüyor musunuz?	Hiç inanmıyorum	0	0,0	0	0,0
	Biraz inanıyorum	1	6,7	1	6,7
	Orta derecede inanıyorum	3	20,0	3	20,0
	İnanıyorum	9	60,0	6	40,0
	Çok inanıyorum	2	13,3	5	33,3
Bu derste çok önemli şeyler öğreneceğinize inanıyor musunuz?	Hiç inanmıyorum	0	0,0	0	0,0
	Biraz inanıyorum	0	0,0	1	6,7
	Orta derecede inanıyorum	4	26,7	1	6,7
	İnanıyorum	6	40,0	7	46,7
	Çok inanıyorum	5	33,3	6	40,0

Yukarıdaki tablo incelendiğinde; anket çalışmasına katılan deney grubundaki öğrencilerin tutum anketindeki sorulara verdikleri yanıtlara göre, öntest ve sontest sonuçlarına ilişkin frekans dağılımları arasında farklılıklar olduğu gözlemlenmiştir.

Öntest sonuçlarında, “Kendinizi bu derse olan yeteneğiniz bakımından sınıftaki diğer arkadaşlarınızla karşılaştırdığınızda nasıl görüyorsunuz?” sorusuna verilen yanıtlar itibariyle, öğrencilerin ağırlıklı olarak kendilerini en iyiler arasında gördükleri gözlemlenmiştir. Sontest sonuçlarına bakıldığında ise yoğunlaşmanın “ortalamanın üstünde” düzeyinde gerçekleştiği gözükmektedir. Öntestte kendisini ortalamanın üstünde görenlerin payı %33,3 iken, sontestte bu payın hemen hemen iki katı olduğu gözlemlenmiştir. Ortaya çıkan veriler incelendiğinde araştırmaya katılan öğrencilerin sınıf içerisinde kendilerine olan güvenlerinin öğrendikleri bilgiler nedeniyle yükseldiği düşünülmektedir. “Bu dersteki yeteneğinizi diğer derslerdeki

yeteneğinizle karşılaştığınızda Moda Tarihi dersindeki durumunuzu nasıl görüyorsunuz?” sorusuna verilen yanıtlarda, öntest sonuçlarında öğrencilerin ağırlıklı olarak durumlarını “yüksek” gördükleri gözlemlenmiştir. Kitle içerisinde Moda Tarihi dersinde durumunu yüksek olarak görenlerin payı öntestte %46,7 iken, sontestte durumunu “yüksek” olarak görenlerin payı %66,7 olarak gözlemlenmiştir. Buna karşılık Moda Tarihi dersinde durumunu “orta” olarak görenlerin payı öntest sonuçlarında %20,0 iken sontest sonuçlarında bu oran %6,7’ye gerilemiştir. Bu durum öğrencilerin daha önce aldıkları ve araştırma sırasında almaya devam ettikleri derslerdeki yeterliliklerinin moda tarihi dersindeki yeterliliklerinden daha yüksek olmadığı ve öğrencilerin edindikleri bilgiler sayesinde bu derste başarılarını diğer derslere göre yükselteceğine inandıkları düşünülmektedir. “Size göre bu derste başarılarınız sınıf ortalamasına göre nasıl olacak?” sorusuna “ortalamanın üstünde” yanıtı verenlerin payı öntest sonuçlarında %53,3 iken, sontest sonuçlarında başarısını sınıf ortalamasının üstünde görenlerin payı %80,0 olarak gözlemlenmiştir. Bu derste başarılarını sınıf ortalamasına göre ortada görenlerin payı öntestte %26,7 iken, sontestte bu pay %6,7 olarak gözlemlenmiştir. Sonuçlara göre sınıf içerisinde kendisini başarısız olarak gören öğrencilerin ünitelerde öğrendikleri bilgiler sayesinde başarıya olan inançlarının arttığı ve sınıf arkadaşlarıyla bu derste kazandıkları bilgi ve tecrübeler sayesinde yarışabileceklerini düşündükleri sonucuna ulaşılmaktadır. “Bu dersten 100 üzerinden kaç alabileceğinizi düşünüyorsunuz?” sorusuna verilen yanıtlar doğrultusunda, öntest ve sontest sonuçları karşılaştırıldığında; öntestte öğrenciler arasında “40 – 60 arası” alabileceğini düşünenler herhangi bir paya sahip değilken, sontestte öğrencilerin %6,7’sinin bu dersten “40 – 60 arası” bir not alabileceğini düşündüğü gözlemlenmiştir. “80-100 arası” bir not alabileceğini düşünenlerin öğrenciler içindeki payı öntestte %53,3 iken, sontestte %40,0’tır. Bu durum öğrencilere yabancı olan film eşliğinde öğretim yönteminin öğrenciler üzerinde alacakları not bakımından tereddüt yarattığı ve öğrencilerin neyi ne kadar öğrendiklerini sorguladıkları düşüncesini akla getirmektedir. “Bu dersten alacağınız puan sizin için ne derece önemlidir?” sorusuna verilen yanıtlarda, öntest ve sontest sonuçları karşılaştırıldığında, “önemli” ve “çok önemli” düzeylerinde yoğunlaşmanın pek fazla değişmediği, “orta derecede önemli” düzeyinde ise %33,3’ten %46,7’ye bir artış olduğu gözlemlenmiştir. Veriler doğrultusunda araştırmaya katılan öğrenciler için çalışma sonunda kazandıkları bilgilerin nottan daha önemli olduğu ve alacakları notu daha az önemsedikleri düşünülmektedir. “Bu dersten alacağınızı sandığınız puandan daha düşük bir puan alırsanız kendinizi nasıl hissedersiniz?” sorusuna verilen yanıtlar ışığında öntest ve sontest sonuçları karşılaştırıldığında, “kendimi kötü hissedirim” yanıtı verenlerin payı aynı kalırken, “rahatsız olurum” ve “çok kötü hissedirim” yanıtı verenlerin kitle içindeki

payında bir artış olduğu gözlemlenmiştir. Öntestte öğrencilerin %20,0'si biraz rahatsız olacağını ifade ederken, sontestte bu öğrencilerin başka yanıt düzeylerine yöneldiği gözlemlenmiştir. Bu durum öğrencilerin konuları öğrenmek için harcadıkları zaman ve emeğin karşılığını not olarak almak istediklerini tersi bir durumda morallerinin bozulacağı şeklinde yorumlanmaktadır. “Bu derste öğrendiklerinizin daha sonra öğreneceklerinize yardım edeceğini düşünüyor musunuz?” sorusuna verilen yanıtlara göre öntest ve sontest sonuçları karşılaştırıldığında, “inanıyorum” yanıtını verenlerin kitle içindeki payı azalış gösterirken, “çok inanıyorum” yanıtını verenlerin payında bir artış olduğu gözlemlenmiştir. Elde edilen sonuçlara göre öğrencilerin Moda Tarihi dersindeki kazanımlarını gelecekte karşılaşacakları bağlantılı konu ve olguların öğrenilmesinde kullanacakları, yeri geldiğinde disiplinler arası bir bağ kurmaya çalışacakları düşünülmektedir. “Bu derste çok önemli şeyler öğreneceğinize inanıyor musunuz?” sorusuna verilen yanıtlardan, öntest ve sontest sonuçları karşılaştırıldığında, “orta derecede inanıyorum” düzeyinde yanıt verenlerin kitle içindeki payı azalırken, “inanıyorum” ve “çok inanıyorum” düzeylerinde yanıt verenlerin kitle içindeki payında bir artış olduğu gözlemlenmiştir. Bulgular doğrultusunda araştırmaya katılan öğrencilerin edindikleri öğrenme çıktılarında memnun oldukları ve bununla birlikte dersin önemini kavradıkları ayrıca da dersi sevdikleri sonucuna varılmaktadır.

Tutum Ölçeğine Ait Puanların Test Edilmesi

Araştırmanın bu bölümünde akademik benlik kavramı ölçeği bölümünde yer alan deney ve kontrol gruplarında öntest ve sontest için tutum puanları değişkenleri arasında teorik olarak varsayılan ilişkiler hipotez testleri kurularak test edilmiştir. İlgili hipotezleri test edebilmek için parametrik mi yoksa parametrik olmayan testlerin mi uygulanacağına karar verebilmek için öncelikle her tutum puanı değişkeninin dağılımının normal dağılıma sahip olup olmadığının Kolmogorov-Smirnov (KS) testi ile araştırılması yapılmıştır.

Bunun için şu hipotez testi kullanılmıştır:

H_0 : Tutum Ölçeği Anketinde Deney ve Kontrol Gruplarında Öntest ve Sontest İçin Tutum Puanları Değişkenleri Normal Dağılıma Sahiptir.

H_1 : Tutum Ölçeği Anketinde Deney ve Kontrol Gruplarında Öntest ve Sontest İçin Tutum Puanları Değişkenleri Normal Dağılıma Sahiptir Değildir

Tablo5: Deney ve Kontrol Gruplarında Öntest ve Sontest İçin Tutum Puanlarına Ait K-S Test Sonuçları

		K-S hesap değeri	Anlamlılık düzeyi (P)
Deney grubu	Öntest için tutum puanı	0,485	0,973
	Sontest için tutum puanı	0,600	0,864
Kontrol grubu	Öntest için tutum puanı	0,543	0,929
	Sontest için tutum puanı	0,498	0,965

Tabloda anket çalışmasının Tutum Ölçeği bölümünden elde edilen, deney ve kontrol gruplarında öntest ve sontest için tutum puanlarına ait K – S test sonuçları yer almaktadır. Buna göre Deney ve Kontrol gruplarında öntest ve sontest için tutum puanları değişkenlerine ait P değerleri ($P_i - \text{değeri} > \alpha = 0,05$) $\alpha = 0,05$ anlamlılık düzeyinden büyük olduğu için bu değişkenlerin normal dağılım gösterdiği belirlenmiştir. Bu nedenle bu değişkenlerle ilgili hipotez testlerinde parametrik hipotez testlerine başvurulmuştur.

Çalışmanın bu aşamasında bağımsız örneklem t testi ile deney ve kontrol grubu için aşağıdaki hipotez test edilmiştir.

H_0 : Öntest Tutum Puanlarına Göre Deney ve Kontrol Grubu Tutum Puanları Ortalaması Arasında Fark Yoktur.

H_1 : Öntest Tutum Puanlarına Göre Deney ve Kontrol Grubu Tutum Puanları Ortalaması Arasında Fark Vardır.

Yapılan t testi sonucunda Anlamlılık Düzeyi (P) < Tablo Değeri (α) = 0.05 tablo değerinden küçük ise H_1 hipotezi kabul edilmiştir. Yani değişkenlerin ortalama puanları arasında fark vardır sonucuna ulaşılmıştır. Aksi halde Anlamlılık Düzeyi (P) > Tablo Değeri (α) = 0.05 tablo değerinden büyük ise H_0 hipotezi kabul edilmiştir. Yani değişkenlerin ortalama puanları arasında fark yoktur sonucuna ulaşılmıştır.

Tutum puanı ortalamaları arasındaki farklılığı test etmek için Bağımsız Örneklem t Testi kullanılacaktır. Bu testin sonuçlarına ilişkin analizler yapılmadan önce varyansların homojenliğine bakılacaktır. SPSS, varyansların homojenliğini test etmek için F istatistiğine sahip Levene Testi'ni kullanmaktadır. Varyansların Homojenliği için Levene Testi sonucunda elde edilen Anlamlılık Düzeyi (P) < Tablo Değeri (α) = 0.05 tablo değerinden küçük ise,

varyansların homojenliğine yönelik olan H_0 hipotezi reddedilip, varyansların homojen olmadığını iddia eden H_1 hipotezi kabul edilecektir. Aksi halde Anlamlılık Düzeyi (P) > Tablo Değeri (α) = 0.05 tablo değerinden büyük ise H_0 hipotezi kabul edilecektir. Çalışmada Levene testine göre; $P = \dots > (\alpha) = 0,05$ olduğu için varyanslar homojendir \dots heterojendir sonucuna ulaşılmıştır.

Varyansların Homojenliği için Levene Testi sonucunda elde edilen Anlamlılık Düzeyi (P)= 0,383 > (α) = 0,05 olduğu için varyanslar homojendir sonucuna ulaşılmıştır.

Deney ve kontrol gruplarında öntest için tutum puanı ortalamaları arasında bir farklılık olup olmadığını test etmek için yapılan analiz sonuçları aşağıdaki tabloda verilmiştir

Tablo 6: Deney ve Kontrol Gruplarında Öntest İçin Tutum Puanları Ortalaması İçin Bağımsız Örneklem t Testi Sonuçları

Grup	Gözlem Sayısı	Ortalama	Std. Hata	t Değeri	Anlamlılık Düzeyi (P)	Karar
Deney	15	31,53	1,191	-0,108	0,914	H_0 Kabul
Kontrol	15	31,73	1,409			

Yapılan Bağımsız Örneklem t testinde $P = 0,914 > \alpha = 0,05$ sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuca göre; deney ve kontrol grubunun öntest için tutum puanlarının ortalamalarında fark yoktur. Deney grubunun tutum puanlarının ortalaması 31,53 iken, kontrol grubunun tutum puanlarının ortalaması 31,73'dür. Öntest sonuçlarından elde edilen verilere göre araştırmaya katılan deney ve kontrol grubundaki öğrencilerin hazır bulunuşluklarında ve duyuşsal davranışlarında fark olmadığı görülmektedir. Deney ve kontrol grupları araştırmaya benzer duyuşsal davranışlarla girmişlerdir.

Deney ve kontrol grubunda öntest puanları için yapılan analizler, sontest puanları içinde yapılmıştır.

H_0 : Sontest Tutum Puanlarına Göre Deney ve Kontrol Grubu Tutum Puanları Ortalaması Arasında Fark Yoktur.

H_1 : Sontest Tutum Puanlarına Göre Deney ve Kontrol Grubu Tutum Puanları Ortalaması Arasında Fark Vardır.

Varyansların Homojenliği için Levene Testi sonucunda elde edilen Anlamlılık Düzeyi (P)= 0,085 > (α) = 0,05 olduğu için varyanslar homojendir sonucuna ulaşılmıştır.

Deney ve kontrol gruplarında sontest için tutum puanı ortalamaları arasında bir farklılık olup olmadığını test etmek için yapılan analiz sonuçları aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo 7: Deney ve Kontrol Gruplarında Sontest İçin Tutum Puanları Ortalaması İçin Bağımsız Örneklem t Testi Sonuçları

Grup	Gözlem Sayısı	Ortalama	Std. Hata	t Değeri	Anlamlılık Düzeyi (P)	Karar
Deney	15	32,40	1,166	1,040	0,307	H ₀ Kabul
Kontrol	15	33,87	0,792			

Yapılan Bağımsız Örneklem t testinde $P = 0,307 > \alpha = 0,05$ sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuca göre; deney ve kontrol grubunun sontest için tutum puanlarının ortalamalarında fark yoktur. Deney grubunun tutum puanlarının ortalaması 32,40 iken, kontrol grubunun tutum puanlarının ortalaması 33,87'dir. Bu durum geleneksel öğretim yöntemine alışık olan kontrol grubu öğrencilerinin derse karşı tutumlarında yeni bir öğretim yöntemiyle karşılaşan deney grubu öğrencileriyle aralarında fark olmadığı görülmektedir. Deney grubu öğrencilerinin yabancı oldukları bir yöntemle dersi işlemlerinin ve uygulamaların 3 hafta gibi kısa bir sürede yapılmasının bu sonuca neden olduğu düşünülmektedir.

Deney ve kontrol gruplarında öntest ve sontest için tutum puanları ortalamalarının farklı olup olmadığı test edildikten sonra, sıra her iki grup için öntest ve sontest sonucu elde edilen tutum puanlarına ait ortalamaların istatistiksel olarak farklı olup olmadığını test etmeye

gelmiştir. Bunun için deney ve kontrol gruplarına Eşleştirilmiş İki Grupta t Testi uygulanmıştır. Deney grubu için oluşturulan hipotez testi şu şekildedir:

H_0 : Deney grubunda Öntest ve Sontest Tutum Puanları Ortalaması Arasında Fark Yoktur.

H_1 : Deney Grubunda Öntest ve Sontest Tutum Puanları Ortalaması Arasında Fark Vardır.

Deney grubu için öntest ve sontest tutum puanları ortalamaları arasında bir farklılık olup olmadığını test etmek için yapılan analiz sonuçları aşağıdaki tabloda verilmiştir

Tablo 8: Deney Grubunda Öntest ve Sontest Tutum Puanları Ortalamaları İçin Eşleştirilmiş İki Grupta t Testi Sonuçları

		Ortalama	Std. Hata	t Değeri	Anlamlılık Düzeyi (P)	Karar
Deney grubu	Öntest tutum puanı	31,73	1,409	-0,960	0,353	H_0 Kabul
	Sontest tutum puanı	32,40	1,166			

Yapılan Eşleştirilmiş İki Grupta t testinde $P = 0,353 > \alpha = 0,05$ sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuca göre; deney grubunda öntest ve sontest için tutum puanlarının ortalamalarında fark yoktur. Deney grubunda öntest tutum puanlarının ortalaması 31,73 iken, sontest tutum puanlarının ortalaması 32,40'tır. Veriler incelendiğinde film eşliğinde yapılan öğretimin öğrencilerin derse karşı tutumunu olumlu veya olumsuz olarak etkilemediği görülmektedir. Bu durumun nedenleri olarak, öğrencilerin öğretim yöntemine yabancı olmaları, ünitelerin işlenmesi sırasında zaman ve mekanın yetersiz kalması, filmlerin uzun sürmesi gibi etkenlerin rol oynadığı düşünülmektedir.

Kontrol grubu için oluşturulan hipotez testi şu şekildedir:

H_0 : Kontrol grubunda Öntest ve Sontest Tutum Puanları Ortalaması Arasında Fark Yoktur.

H_1 : Kontrol Grubunda Öntest ve Sontest Tutum Puanları Ortalaması Arasında Fark Vardır.

Kontrol grubu için öntest ve sontest tutum puanları ortalamaları arasında bir farklılık olup olmadığını test etmek için yapılan analiz sonuçları aşağıdaki tabloda verilmiştir

Tablo 9: Kontrol Grubunda Öntest ve Sontest Tutum Puanları Ortalamaları İçin Eşleştirilmiş İki Grupta t Testi Sonuçları

		Ortalama	Std. Hata	t Değeri	Anlamlılık Düzeyi (P)	Karar
Kontrol grubu	Öntest tutum puanı	31,53	1,191	-2,141	0,050	H ₀ Kabul
	Sontest tutum puanı	33,87	0,792			

*P=0,0503 olduğu için 0,06 olarak alınmıştır.

Yapılan Eşleştirilmiş İki Grupta t testinde $P = 0,06 > \alpha = 0,05$ sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuca göre; kontrol grubunda öntest ve sontest için tutum puanlarının ortalamalarında fark yoktur. Kontrol grubunda öntest tutum puanlarının ortalaması 31,53 iken, sontest tutum puanlarının ortalaması 33,87'dir. Ortaya çıkan veriler doğrultusunda geleneksel öğretim yönteminin öğrencilerin derse karşı tutumlarında olumlu bir etki yaratmadığı düşünülmektedir. Geleneksel öğretimin öğretmen merkezli olması, ilgi çekici olmaması, sadece belirli duyu organlarına hitap etmesinin b sonucu ortaya çıkardığı düşünülmektedir.

3.2. Bilişsel Öğrenmelere İlişkin Bulgular:

Araştırmanın bu bölümü, çalışmaya katılan deney ve kontrol grubu öğrencilerinin araştırmadan önceki ve sonraki bilgilerinin ölçülmesi üzerine yapılmıştır. Güvenilirlik bakımından araştırmanın başlangıcında, işlenecek ünitelerle ilgili ön testler öğrencilere uygulanmış ve iki grup öğrencilerinin de aynı bilgi düzeyinde olması dikkate alınmıştır. Araştırmanın sonunda son testler uygulanmış deney ve kontrol gruplarının ünitelerle ilgili bilgi düzeyleri ölçülmüştür. Araştırmanın başarıya ulaşması için deney ve kontrol gruplarının

son test başarı puanları arasında deney grubu lehine anlamlı bir fark ortaya çıkması beklenmiştir. Araştırmanın kapsamında yer alan üniteler ve bu ünitelere ilişkin deney ve kontrol gruplarının ön-son test başarı durumları aşağıda verilmiştir

3.2.1. Antik Mısır Ünitesi Başarı Puanı İçin Yapılan Testler ve Analizler

Frekans Dağılım Tabloları ve Analizleri

Çalışmanın bu bölümünde öncelikle Antik Mısır Ünitesi başarı testinden elde edilen başarı puanlarına ait frekans dağılımları tablolar halinde verilip incelenmiştir. Frekans dağılım tabloları her iki grup için ön testten elde edilen başarı puanları ve son testten elde edilen başarı puanlarına göre ayrı ayrı düzenlenmiştir

Tablo 10: Antik Mısır Ünitesi Öntest Başarı Puanlarına Ait Frekans Dağılımı

	Başarı Puanları	F	%
Deney Grubu	20	3	20,0
	25	3	20,0
	30	2	13,3
	35	4	26,7
	40	2	13,3
	50	1	6,7
	Toplam	15	100,0
Kontrol Grubu	15	1	6,7
	20	3	20,0
	25	2	13,3
	30	4	26,7
	35	2	13,3
	45	2	13,3
	50	1	6,7
	Toplam	15	100,0

Yukarıdaki tablo incelendiğinde, deney grubunda öntest başarı puanlarına ait dağılım, ağırlıklı olarak 35 ve altı başarı puanlarında yoğunlaşırken, kontrol grubunda da yoğunlaşma

ağırlıklı olarak 35 ve altı başarı puanlarında gerçekleşmiştir. İstatiksel olarak anlamlı bir fark olup olmadığına daha sonra bakılacaktır.

Tablo 11: Antik Mısır Ünitesi Sontest Başarı Puanlarına Ait Frekans Dağılımı

	Başarı Puanları	F	%
Deney Grubu	40	3	20,0
	45	2	13,3
	50	3	20,0
	60	1	6,7
	65	1	6,7
	70	2	13,3
	75	2	13,3
	85	1	6,7
	Toplam	15	100,0
Kontrol Grubu	30	2	13,3
	40	2	13,3
	45	7	46,7
	50	2	13,3
	65	1	6,7
	70	1	6,7
	Toplam	15	100,0

Yukarıdaki tablo incelendiğinde, deney grubunda sontest başarı puanlarına ait dağılım, ağırlıklı olarak 50 ve üstü başarı puanlarında yoğunlaşırken, kontrol grubunda yoğunlaşma ağırlıklı olarak 50 ve altı başarı puanlarında gerçekleşmiştir.

Antik Mısır Ünitesi Başarı Puanı İçin Yapılan Testler ve Analizleri

Araştırmanın bu bölümünde anket çalışmasının Antik Mısır Ünitesi bölümünde yer alan deney ve kontrol gruplarında öntest ve sontest için başarı puanları değişkenleri arasında var olduğu düşünülen ilişkiler, hipotez testleri kurularak test edilecektir. Aşağıdaki tabloda, çalışmanın Antik Mısır Ünitesi bölümünde bulunan başarı testinden elde edilen, deney ve kontrol gruplarına ait öntest başarı puanlarının Kolmogorov-Smirnov (KS) testi sonuçları yer almaktadır.

Tablo 12: Deney ve Kontrol Grupları için Antik Mısır Ünitesi Öntest Başarı Puanlarına Ait K-S Test Sonuçları

Öntest Başarı Puanı	K-S hesap değeri	Anlamlılık düzeyi (P)
Deney grubu	0,599	0,865
Kontrol grubu	0,696	0,718

Buna göre Deney ve Kontrol grupları için Antik Mısır Ünitesi öntest başarı puanları değişkenlerine ait P değerleri ($P_i - \text{değeri} > \alpha = 0,05$) $\alpha = 0,05$ anlamlılık düzeyinden büyük olduğu için bu değişkenlerin normal dağılım gösterdiği belirlenmiştir. Bu nedenle bu değişkenlerle ilgili hipotez testlerinde parametrik hipotez testlerine başvurulacaktır.

Çalışmanın bu aşamasında, bağımsız örneklem t testi ile deney ve kontrol gruplarının Antik Mısır Ünitesi öntest başarı puanı ortalamalarının istatistiksel olarak farklı olup olmadığı test edilecektir.

H_0 : Antik Mısır Ünitesi Başarı Puanlarına Göre Deney ve Kontrol Grubu Öntest Başarı Puanları Ortalaması Arasında Fark Yoktur.

H_1 : Antik Mısır Ünitesi Başarı Puanlarına Göre Deney ve Kontrol Grubu Öntest Başarı Puanları Ortalaması Arasında Fark Vardır.

Varyansların Homojenliği için Levene Testi sonucunda elde edilen Anlamlılık Düzeyi (P)= 0,730 > (α) = 0,05 olduğu için varyanslar homojendir sonucuna ulaşılmıştır.

Deney ve kontrol gruplarında Antik Mısır Ünitesi öntest başarı puanı ortalamaları arasında bir farklılık olup olmadığını test etmek için yapılan analiz sonuçları aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo 13: Deney ve Kontrol Gruplarında Öntest Başarı Puanları Ortalaması İçin Bağımsız Örneklem t Testi Sonuçları

Grup	Gözlem Sayısı	Ortalama	Std. Hata	t Değeri	Anlamlılık Düzeyi (P)	Karar
Deney Grubu	15	31,00	2,247	-0,192	0,849	H ₀ Kabul
Kontrol Grubu	15	30,33	2,649			

Yapılan Bağımsız Örneklem t testinde $P = 0,849 > \alpha = 0,05$ sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuca göre; deney ve kontrol grubunun Antik Mısır Ünitesi öntest başarı puanlarının ortalamalarında fark yoktur. Deney grubunun başarı puanlarının ortalaması 31,00 iken, kontrol grubunun başarı puanlarının ortalaması 30,33'tür.

Aynı analizler Antik Mısır Ünitesi sontest başarı puanları için de yapılmıştır. Antik Mısır Ünitesi bölümünde bulunan başarı testinden elde edilen, deney ve kontrol gruplarına ait sontest başarı puanlarının Kolmogorov-Smirnov (KS) testi sonuçları tablo halinde aşağıda yer almaktadır.

Tablo14: Deney ve Kontrol Grupları için Antik Mısır Ünitesi Sontest Başarı Puanlarına Ait K-S Test Sonuçları

Sontest Başarı Puanı	K-S hesap değeri	Anlamlılık düzeyi (P)
Deney grubu	0,856	1,050
Kontrol grubu	0,456	0,220

Buna göre Deney ve Kontrol grupları için Antik Mısır Ünitesi sontest başarı puanları değişkenlerine ait P değerleri ($P_i - \text{değeri} > \alpha = 0,05$) $\alpha = 0,05$ anlamlılık düzeyinden büyük olduğu için bu değişkenlerin normal dağılım gösterdiği belirlenmiştir. Bu nedenle bu değişkenlerle ilgili hipotez testlerinde parametrik hipotez testlerine başvurulacaktır.

Çalışmanın bu aşamasında, bağımsız örneklem t testi ile deney ve kontrol gruplarının Antik Mısır Ünitesi Sontest başarı puanı ortalamalarının istatistiksel olarak farklı olup olmadığı test edilecektir. İlgili hipotez şu şekilde oluşturulmuştur:

H_0 : Antik Mısır Ünitesi Başarı Puanlarına Göre Deney ve Kontrol Grubu Sontest Başarı Puanları Ortalaması Arasında Fark Yoktur.

H_1 : Antik Mısır Ünitesi Başarı Puanlarına Göre Deney ve Kontrol Grubu Sontest Başarı Puanları Ortalaması Arasında Fark Vardır.

Varyansların Homojenliği için Levene Testi sonucunda elde edilen Anlamlılık Düzeyi (P)= $0,021 < (\alpha) = 0,05$ olduğu için varyanslar heterojendir sonucuna ulaşılmıştır.

Deney ve kontrol gruplarında Antik Mısır Ünitesi sontest başarı puanı ortalamaları arasında bir farklılık olup olmadığını test etmek için yapılan analiz sonuçları aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo15: Deney ve Kontrol Gruplarında Sontest Başarı Puanları Ortalaması İçin Bağımsız Örneklem t Testi Sonuçları

Grup	Gözlem Sayısı	Ortalama	Std. Hata	t Değeri	Anlamlılık Düzeyi (P)	Karar
Deney Grubu	15	57,33	2,726	-2,395	0,024	H_1 Kabul
Kontrol Grubu	15	46,00	3,869			

Yapılan Bağımsız Örneklem t testinde $P = 0,024 < \alpha = 0,05$ sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuca göre; deney ve kontrol grubunun Antik Mısır Ünitesi sontest başarı puanlarının ortalamalarında fark vardır. Deney grubunun başarı puanlarının ortalaması 57,33 iken, kontrol grubunun başarı puanlarının ortalaması 46,00'dır. Deney ve kontrol gruplarının ön ve sontest puanları arasındaki fark karşılaştırıldığında deney grubu lehine anlamlı fark bulunmaktadır. Bu durum Moda Tarihi dersi kapsamındaki Antik Mısır ünitesinin ilgili dönem filmleri eşliğinde anlatılmasının başarıyı arttırıcı bir unsur olacağı savını doğruladığı düşünülmektedir. Gelenksel öğretim yönteminin ise başarıyı arttırmada daha yetersiz kaldığı verilere bakılarak söylenebilmektedir.

Öntest ve sontest için başarı puanları ortalamalarının deney ve kontrol gruplarında farklı olup olmadığı test edildikten sonra, sıra her iki grup için öntest ve sontest sonucu elde edilen başarı puanlarına ait ortalamaların istatistiksel olarak farklı olup olmadığını test etmeye gelmiştir. Bunun için deney ve kontrol gruplarına Eşleştirilmiş İki Grupta t Testi uygulanmıştır. Deney grubu için oluşturulan hipotez testi şu şekildedir:

H_0 : Antik Mısır Ünitesi Başarı Puanlarına Göre Deney Grubunda Öntest ve Sontest Başarı Puanları Ortalaması Arasında Fark Yoktur.

H_1 : Antik Mısır Ünitesi Başarı Puanlarına Göre Deney Grubunda Öntest ve Sontest Başarı Puanları Ortalaması Arasında Fark Vardır.

Deney grubu için Antik Mısır Ünitesi öntest ve sontest başarı puanları ortalamaları arasında bir farklılık olup olmadığını test etmek için yapılan analiz sonuçları aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo 16: Deney Grubunda Öntest ve Sontest Başarı Puanları Ortalamaları İçin Eşleştirilmiş İki Grupta t Testi Sonuçları

Antik Mısır Ünitesi		Ortalama	Std. Hata	t Değeri	Anlamlılık Düzeyi (P)	Karar
Deney grubu	Öntest başarı puanı	31,00	2,247	-10,115	0 ,000	H_1 Kabul
	Sontest başarı puanı	57,33	3,869			

Yapılan Eşleştirilmiş İki Grupta t testinde $P = 0,000 < \alpha = 0,05$ sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuca göre; deney grubunda öntest ve sontest için başarı puanlarının ortalamalarında fark vardır. Deney grubunda öntest başarı puanlarının ortalaması 31,00 iken, sontest başarı puanlarının ortalaması 57,33'tür. Ön test ve son test başarı puanları arasındaki bu anlamlı fark Antik Mısır ünitesinin öğretilmesi sırasında izletilen ilgili dönem filminin öğrencilerin görsel, işitsel duyu organlarını etkileyerek, ünite anlatılan giysilerin zaman ve mekan içerisindeki kullanım yerlerinin de daha akılda kalıcı şekilde öğrencilere sunduğu düşünülmektedir.

Kontrol grubu için oluşturulan hipotez testi şu şekildedir:

H_0 : Antik Mısır Ünitesi Başarı Puanlarına Göre Kontrol grubunda Öntest ve Sontest Başarı Puanları Ortalaması Arasında Fark Yoktur.

H_1 : Antik Mısır Ünitesi Başarı Puanlarına Göre Kontrol Grubunda Öntest ve Sontest Başarı Puanları Ortalaması Arasında Fark Vardır.

Kontrol grubu için Antik Mısır Ünitesi öntest ve sontest başarı puanları ortalamaları arasında bir farklılık olup olmadığını test etmek için yapılan analiz sonuçları aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo 17: Kontrol Grubunda Öntest ve Sontest Başarı Puanları Ortalamaları İçin Eşleştirilmiş İki Grupta t Testi Sonuçları

Antik Mısır Ünitesi		Ortalama	Std. Hata	t Değeri	Anlamlılık Düzeyi (P)	Karar
Kontrol grubu	Öntest başarı puanı	30,33	2,649	-7,596	0,000	H ₁ Kabul
	Sontest başarı puanı	46,00	2,726			

Yapılan Eşleştirilmiş İki Grupta t testinde $P = 0,000 < \alpha = 0,05$ sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuca göre; kontrol grubunda öntest ve sontest için başarı puanlarının ortalamalarında fark vardır. Kontrol grubunda öntest başarı puanlarının ortalaması 30,33 iken, sontest başarı puanlarının ortalaması 46,00'dır. Test sonuçları arasındaki fark incelendiğinde kontrol grubunda oluşan başarı yükselmesinin deney grubuna göre daha düşük düzeyde olduğu görülmektedir. Bu durumda, ilgili ünitenin anlatımında yararlanılan geleneksel öğretim yönteminin öğrenci başarısı üzerinde çok fazla etkili olmadığı ve öğrenmeyi yükseltecek yeni yöntemler denenmesi gerektiği düşünülmektedir.

3.2.2. Antik Roma Ünitesi Başarı Puanı İçin Yapılan Testler ve Analizler

Frekans Dağılım Tabloları ve Analizleri

Çalışmanın bu bölümünde öncelikle Antik Roma Ünitesi başarı testinden elde edilen başarı puanlarına ait frekans dağılımları tablolar halinde verilip incelenmiştir. Frekans dağılım tabloları her iki grup için ön testten elde edilen başarı puanları ve son testten elde edilen başarı puanlarına göre ayrı ayrı düzenlenmiştir.

Tablo 18: Antik Roma Ünitesi Öntest Başarı Puanlarına Ait Frekans Dağılımı

	Başarı Puanları	F	%
Deney Grubu	20	1	6,7
	30	3	20,0

	35	4	26,7
	40	1	6,7
	45	4	26,7
	50	2	13,3
	Toplam	15	100,0
Kontrol Grubu	20	1	6,7
	25	2	13,3
	30	1	6,7
	35	1	6,7
	40	6	40,0
	45	3	20,0
	55	1	6,7
	Toplam	15	100,0

Yukarıdaki tablo incelendiğinde, öntest başarı puanlarına ait dağılım, deney grubunda ağırlıklı olarak 45 ve altı başarı puanlarında yoğunlaşırken, kontrol grubunda yoğunlaşma ağırlıklı olarak 40 ve üstü başarı puanlarında gerçekleşmiştir.

Tablo 19: Antik Roma Ünitesi Sontest Başarı Puanlarına Ait Frekans Dağılımı

	Başarı Puanları	F	%
Deney Grubu	45	2	13,3
	50	2	13,3
	55	2	13,3
	60	2	13,3
	65	3	20,0
	70	3	20,0
	90	1	6,7
	Toplam	15	100,0
Kontrol Grubu	40	1	6,7
	45	5	33,3
	50	3	20,0
	55	2	13,3
	60	1	6,7

	65	1	6,7
	70	1	6,7
	75	1	6,7
	Toplam	15	100,0

Yukarıdaki tablo incelendiğinde, sontest başarı puanlarına ait dağılım, deney grubunda ağırlıklı olarak 45 ve üstü başarı puanlarında yoğunlaşırken, kontrol grubunda yoğunlaşma ağırlıklı olarak 55 ve altı başarı puanlarında gerçekleşmiştir. Deney grubunda, sontest başarı puanlarına ait dağılım, özellikle 60, 65 ve 70 puan türlerinde yoğunlaşırken, kontrol grubunda bu yoğunlaşma daha düşük puan türleri olan 45 ve 50 başarı puanlarında gerçekleşmiştir.

Antik Roma Ünitesi Başarı Puanı İçin Yapılan Testler Ve Analizleri

Araştırmanın bu bölümünde başarı testinde Antik Roma Ünitesi yer alan deney ve kontrol gruplarında öntest ve sontest için başarı puanları değişkenleri arasında var olduğu düşünülen ilişkiler, hipotez testleri kurularak test edilecektir. İlgili hipotezleri test edebilmek için parametrik mi yoksa parametrik olmayan testlerin mi uygulanacağına karar verebilmek için öncelikle her başarı puanı değişkeninin dağılımının normal dağılıma sahip olup olmadığının Kolmogorov-Smirnov (KS) testi ile araştırılması yapılacaktır.

Aşağıdaki tabloda, çalışmanın Antik Roma Ünitesi bölümünde bulunan başarı testinden elde edilen, deney ve kontrol gruplarına ait öntest başarı puanlarının Kolmogorov-Smirnov (KS) testi sonuçları yer almaktadır.

Tablo 20: Deney ve Kontrol Grupları için Antik Roma Ünitesi Öntest Başarı Puanlarına Ait K-S Test Sonuçları

Öntest Başarı Puanı	K-S hesap değeri	Anlamlılık düzeyi (P)
Deney grubu	0,742	0,640
Kontrol grubu	1,032	0,237

Tablodan elde edilen sonuçlara göre Deney ve Kontrol grupları için Antik Roma Ünitesi öntest başarı puanları değişkenlerine ait P değerleri (P_i – değeri $> \alpha = 0,05$) $\alpha = 0,05$

anlamlılık düzeyinden büyük olduğu için bu değişkenlerin normal dağılım gösterdiği belirlenmiştir. Bu nedenle bu değişkenlerle ilgili hipotez testlerinde parametrik hipotez testlerine başvurulacaktır.

Çalışmanın bu aşamasında, bağımsız örneklem t testi ile deney ve kontrol gruplarının Antik Roma Ünitesi öntest başarı puanı ortalamalarının istatistiksel olarak farklı olup olmadığı test edilecektir.

H_0 : Antik Roma Ünitesi Başarı Puanlarına Göre Deney ve Kontrol Grubu Öntest Başarı Puanları Ortalaması Arasında Fark Yoktur.

H_1 : Antik Roma Ünitesi Başarı Puanlarına Göre Deney ve Kontrol Grubu Öntest Başarı Puanları Ortalaması Arasında Fark Vardır.

Varyansların Homojenliği için Levene Testi sonucunda elde edilen Anlamlılık Düzeyi (P)= 0,961 > (α) = 0,05 olduğu için varyanslar homojendir sonucuna ulaşılmıştır.

Deney ve kontrol gruplarında Antik Roma Ünitesi öntest başarı puanı ortalamaları arasında bir farklılık olup olmadığını test etmek için yapılan analiz sonuçları aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo 21: Deney ve Kontrol Gruplarında Öntest Başarı Puanları Ortalaması İçin Bağımsız Örneklem t Testi Sonuçları

Grup	Gözlem Sayısı	Ortalama	Std. Hata	t Değeri	Anlamlılık Düzeyi (P)	Karar
Deney Grubu	15	38,00	2,384	-0,102	0,919	H_0
Kontrol Grubu	15	37,67	2,225			Kabul

Yapılan Bağımsız Örneklem t testinde $P = 0,919 > \alpha = 0,05$ sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuca göre; deney ve kontrol grubunun Antik Roma Ünitesi öntest başarı puanlarının ortalamalarında fark yoktur. Deney grubunun başarı puanlarının ortalaması 38,00 iken, kontrol grubunun başarı puanlarının ortalaması 37,67'dir.

Aynı analizler Antik Roma Ünitesi sontest başarı puanları için de yapılmıştır. Antik Roma Ünitesi bölümünde bulunan başarı testinden elde edilen, deney ve kontrol gruplarına ait sontest başarı puanlarının Kolmogorov-Smirnov (KS) testi sonuçları tablo halinde aşağıda yer almaktadır.

Tablo 22: Deney ve Kontrol Grupları için Antik Roma Ünitesi Sontest Başarı Puanlarına Ait K-S Test Sonuçları

Sontest Başarı Puanı	K-S hesap değeri	Anlamlılık düzeyi (P)
Deney grubu	0,607	0,855
Kontrol grubu	1,032	0,237

Tablodan elde edilen sonuçlara göre Deney ve Kontrol grupları için Antik Roma Ünitesi sontest başarı puanları değişkenlerine ait P değerleri ($P_i - \text{değeri} > \alpha = 0,05$) $\alpha = 0,05$ anlamlılık düzeyinden büyük olduğu için bu değişkenlerin normal dağılım gösterdiği tespit edilmiştir. Bu nedenle bu değişkenlerle ilgili hipotez testlerinde parametrik hipotez testlerine başvurulacaktır.

Çalışmanın bu aşamasında, bağımsız örneklem t testi ile deney ve kontrol gruplarının Antik Roma Ünitesi sontest başarı puanı ortalamalarının istatistiksel olarak farklı olup olmadığı test edilecektir.

H_0 : Antik Roma Ünitesi Başarı Puanlarına Göre Deney ve Kontrol Grubu Sontest Başarı Puanları Ortalaması Arasında Fark Yoktur.

H_1 : Antik Roma Ünitesi Başarı Puanlarına Göre Deney ve Kontrol Grubu Sontest Başarı Puanları Ortalaması Arasında Fark Vardır.

Varyansların Homojenliği için Levene Testi sonucunda elde edilen Anlamlılık Düzeyi (P)= 0,740 > (α) = 0,05 olduğu için varyanslar homojendir sonucuna ulaşılmıştır.

Deney ve kontrol gruplarında Antik Roma Ünitesi sontest başarı puanı ortalamaları arasında bir farklılık olup olmadığını test etmek için yapılan analiz sonuçları aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo 23: Deney ve Kontrol Gruplarında Sontest Başarı Puanları Ortalaması İçin Bağımsız Örneklem t Testi Sonuçları

Grup	Gözlem Sayısı	Ortalama	Std. Hata	t Değeri	Anlamlılık Düzeyi (P)	Karar
Deney Grubu	15	61,00	3,055	-1,974	0,058	H_1
Kontrol Grubu	15	53,00	2,664			Kabul

Yapılan Bağımsız Örneklem t testinde $P = 0,058 > \alpha = 0,05$ sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuca göre; deney ve kontrol grubunun Antik Roma Ünitesi sontest başarı puanlarının ortalamalarında fark yoktur. Deney grubunun başarı puanlarının ortalaması 61,00 iken, kontrol grubunun başarı puanlarının ortalaması 53,00'dir. Deney ve kontrol gruplarının sontest başarı puanları arasında ortaya çıkan bu fark, Moda Tarihi dersinin işlenilmesi sırasında ilgili dönem filmlerinden yararlanılmasının gerekliliğini göstermektedir. Dönem içerisinde kullanılan giysilerin özelliklerini, nerede, ne zaman, nasıl ve kim tarafından kullanıldığının anlaşılmasında dönem filmleri önemli bir rol oynadığı ve öğrencilerin konuları kavramasında etkili bir araç olduğu düşünülmektedir.

Öntest ve sontest için başarı puanları ortalamalarının deney ve kontrol gruplarında farklı olup olmadığı test edildikten sonra, sıra her iki grup için öntest ve sontest sonucu elde edilen başarı puanlarına ait ortalamaların istatistiksel olarak farklı olup olmadığını test etmeye gelmiştir. Bunun için deney ve kontrol gruplarına Eşleştirilmiş İki Grupta t Testi uygulanmıştır. Deney grubu için oluşturulan hipotez testi şu şekildedir:

H_0 : Antik Roma Ünitesi Başarı Puanlarına Göre Deney Grubunda Öntest ve Sontest Başarı Puanları Ortalaması Arasında Fark Yoktur.

H_1 : Antik Roma Ünitesi Başarı Puanlarına Göre Deney Grubunda Öntest ve Sontest Başarı Puanları Ortalaması Arasında Fark Vardır.

Deney grubu için Antik Roma Ünitesi öntest ve sontest başarı puanları ortalamaları arasında bir farklılık olup olmadığını test etmek için yapılan analiz sonuçları aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo 24: Deney Grubunda Öntest ve Sontest Başarı Puanları Ortalamaları İçin Eşleştirilmiş İki Grupta t Testi Sonuçları

Antik Roma Ünitesi		Ortalama	Std. Hata	t Değeri	Anlamlılık Düzeyi (P)	Karar
Deney grubu	Öntest başarı puanı	38,00	2,225	-8,940	0,000	H ₁ Kabul
	Sontest başarı puanı	61,00	3,055			

Yapılan Eşleştirilmiş İki Grupta t testinde $P = 0,000 < \alpha = 0,05$ sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuca göre; deney grubunda öntest ve sontest için başarı puanlarının ortalamalarında fark vardır. Deney grubunda öntest başarı puanlarının ortalaması 38,00 iken, sontest başarı puanlarının ortalaması 61,00'dır. Öntest ve sontest arasında görülen 23 puanlık artış araştırmannın savunduğu ilgili dönem filmelrinin öğrenci başarısını arttıracağı savını destekler niteliktedir. Öğrencilerin ders bittikten sonra da filmleri izleyerek öğrenmelerine devam edebiliyor olmalarının ve öğrenme sırasında birden fazla duyu organlarını devreye sokuyor olmalarının bu sonucu ortaya çıkardığına söylenebilir.

Kontrol grubu için oluşturulan hipotez testi şu şekildedir:

H_0 : Antik Roma Ünitesi Başarı Puanlarına Göre Kontrol grubunda Öntest ve Sontest Başarı Puanları Ortalaması Arasında Fark Yoktur.

H_1 : Antik Roma Ünitesi Başarı Puanlarına Göre Kontrol Grubunda Öntest ve Sontest Başarı Puanları Ortalaması Arasında Fark Vardır.

Kontrol grubu için Antik Roma Ünitesi öntest ve sontest başarı puanları ortalamaları arasında bir farklılık olup olmadığını test etmek için yapılan analiz sonuçları aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo 25: Kontrol Grubunda Öntest ve Sontest Başarı Puanları Ortalamaları İçin Eşleştirilmiş İki Grupta t Testi Sonuçları

Antik Roma Ünitesi		Ortalama	Std. Hata	t Değeri	Anlamlılık Düzeyi (P)	Karar
Kontrol grubu	Öntest başarı puanı	37,67	2,384	-7,744	0,000	H1 Kabul
	Sontest başarı puanı	53,00	2,664			

Yapılan Eşleştirilmiş İki Grupta t testinde $P = 0,000 < \alpha = 0,05$ sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuca göre; kontrol grubunda öntest ve sontest için başarı puanlarının ortalamalarında fark vardır. Kontrol grubunda öntest başarı puanlarının ortalaması 37,67 iken, sontest başarı puanlarının ortalaması 53,00'dır. Geleneksel öğretim yönteminin de başarıyı arttırmada etkili olduğu görülmektedir ancak kontrol grubunun öntest ve sontest başarı puanları arasındaki yaklaşık 16 puanlık farkın deney grubunun puanları arasında fark dikkate alındığında yüksek olmadığı görülmektedir. Verilere dayanarak Antik Roma ünitesinin işlenişi sırasında geleneksel öğretim yönteminin kullanılması tatmin edici sonuçlar doğurmamaktadır.

Geleneksel öğretim yönteminde konu işlenişi ünitenin bitişiyle birlikte son bulmakta, öğrencilerin öğrenmelerine devam etmelerine olanak vermemesi olarak düşünülmektedir.

3.2.3. Viktorya Dönemi Başarı Puanı İçin Yapılan Testler ve Analizler

Frekans Dağılım Tabloları ve Analizleri

Çalışmanın bu bölümünde öncelikle Victoria Dönemi Ünitesi başarı testinden elde edilen başarı puanlarına ait frekans dağılımları tablolar halinde verilip incelenmiştir. Frekans dağılım tabloları her iki grup için ön testten elde edilen başarı puanları ve son testten elde edilen başarı puanlarına göre ayrı ayrı düzenlenmiştir.

Tablo 26: Victoria Dönemi Ünitesi Öntest Başarı Puanlarına Ait Frekans Dağılımı

	Başarı Puanları	F	%
Kontrol Grubu	20	1	6,7
	25	4	26,7
	30	5	33,3
	35	1	6,7
	40	2	13,3
	45	1	6,7
	50	1	6,7
	Toplam	15	100,0
Deney Grubu	20	1	6,7
	25	3	20,0
	30	4	26,7
	35	3	20,0
	40	1	6,7
	45	2	13,3
	50	1	6,7
	Toplam	15	100,0

Yukarıdaki tablo incelendiğinde; öntest başarı puanlarına ait dağılım, kontrol grubunda ağırlıklı olarak 25 ve 30 başarı puanlarında yoğunlaşırken, deney grubunda 30,35 ve 20 başarı puanlarında yoğunlaştığı gözlemlenmiştir.

Tablo 27: Victoria Dönemi Ünitesi Sontest Başarı Puanlarına Ait Frekans Dağılımı

	Başarı Puanları	F	%
Kontrol Grubu	35	1	6,7
	40	3	20,0
	45	8	53,3
	50	1	6,7
	65	1	6,7
	70	1	6,7
	Toplam	15	100,0
Deney Grubu	40	2	13,3
	45	3	20,0
	50	2	13,3
	55	1	6,7
	60	1	6,7
	70	1	6,7
	75	4	26,7
	85	1	6,7
	Toplam	15	100,0

Yukarıdaki tablo incelendiğinde, sontest başarı puanlarına ait dağılım, kontrol grubunda ağırlıklı olarak 40 ve 45 başarı puanlarında yoğunlaşırken, deney grubunda 40, 45, 50 ve 75 başarı puanlarında yoğunlaştığı gözlemlenmiştir. Deney grubunda, dağılım daha geniş bir puan aralığındadır.

Victoria Dönemi Ünitesi Başarı Puanı İçin Yapılan Testler ve Analizleri

Araştırmanın bu bölümünde anket çalışmasının Victoria Dönemi Ünitesi bölümünde yer alan deney ve kontrol gruplarında öntest ve sontest için başarı puanları değişkenleri arasında var olduğu düşünülen ilişkiler, hipotez testleri kurularak test edilecektir. İlgili

hipotezleri test edebilmek için parametrik mi yoksa parametrik olmayan testlerin mi uygulanacağına karar verebilmek için öncelikle her başarı puanı değişkeninin dağılımının normal dağılıma sahip olup olmadığının Kolmogorov-Smirnov (KS) testi ile araştırılması yapılacaktır.

Aşağıdaki tabloda, çalışmanın Victoria Dönemi Ünitesi bölümünde bulunan başarı testinden elde edilen, deney ve kontrol gruplarına ait öntest başarı puanlarının Kolmogorov-Smirnov (KS) testi sonuçları yer almaktadır.

Tablo 28: Deney ve Kontrol Grupları için Victoria Dönemi Ünitesi Öntest Başarı Puanlarına Ait K-S Test Sonuçları

Öntest Başarı Puanı	K-S hesap değeri	Anlamlılık düzeyi (P)
Kontrol grubu	1,010	0,260
Deney grubu	0,714	0,688

Buna göre Deney ve Kontrol grupları için Victoria Dönemi Ünitesi öntest başarı puanları değişkenlerine ait P değerleri ($P_i - \text{değeri} > \alpha = 0,05$) $\alpha = 0,05$ anlamlılık düzeyinden büyük olduğu için bu değişkenlerin normal dağılım gösterdiği tespit edilmiştir. Bu nedenle bu değişkenlerle ilgili hipotez testlerinde parametrik hipotez testlerine başvurulacaktır.

Çalışmanın bu aşamasında, bağımsız örneklem t testi ile deney ve kontrol gruplarının Victoria Dönemi Ünitesi öntest başarı puanı ortalamalarının istatistiksel olarak farklı olup olmadığı test edilecektir.

H_0 : Victoria Dönemi Ünitesi Başarı Puanlarına Göre Deney ve Kontrol Grubu Öntest Başarı Puanları Ortalaması Arasında Fark Yoktur.

H_1 : Victoria Dönemi Ünitesi Başarı Puanlarına Göre Deney ve Kontrol Grubu Öntest Başarı Puanları Ortalaması Arasında Fark Vardır.

Varyansların Homojenliği için Levene Testi sonucunda elde edilen Anlamlılık Düzeyi (P)= 0,900 > (α) = 0,05 olduğu için varyanslar homojendir sonucuna ulaşılmıştır.

Deney ve kontrol gruplarında Victoria Dönemi Ünitesi öntest başarı puanı ortalamaları arasında bir farklılık olup olmadığını test etmek için yapılan analiz sonuçları aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo 29: Deney ve Kontrol Gruplarında Öntest Başarı Puanları Ortalaması İçin Bağımsız Örneklem t Testi Sonuçları

Grup	Gözlem Sayısı	Ortalama	Std. Hata	t Değeri	Anlamlılık Düzeyi (P)	Karar
Kontrol Grubu	15	32,00	2,171	0,430	0,671	H ₀ Kabul
Deney Grubu	15	33,33	2,218			

Yapılan Bağımsız Örneklem t testinde $P = 0,671 > \alpha = 0,05$ sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuca göre; deney ve kontrol grubunun Victoria Dönemi Ünitesi öntest başarı puanlarının ortalamalarında fark yoktur. Kontrol grubunun başarı puanlarının ortalaması 32,00 iken, deney grubunun başarı puanlarının ortalaması 33,33'tür.

Aynı analizler Viktorya Dönemi Ünitesi sontest başarı puanları için de yapılmıştır. Viktorya Dönemi Ünitesi bölümünde bulunan başarı testinden elde edilen, deney ve kontrol gruplarına ait sontest başarı puanlarının Kolmogorov-Smirnov (KS) testi sonuçları tablo halinde aşağıda yer almaktadır.

Tablo 30: Deney ve Kontrol Grupları için Victoria Dönemi Ünitesi Sontest Başarı Puanlarına Ait K-S Test Sonuçları

Sontest Başarı Puanı	K-S hesap değeri	Anlamlılık düzeyi (P)
Kontrol grubu	1,440	0,132
Deney grubu	0,726	0,667

Tablo 29'dan elde edilen sonuçlara göre Deney ve Kontrol grupları için Victoria Dönemi Ünitesi sontest başarı puanları değişkenlerine ait P değerleri ($P_i - \text{değeri} > \alpha = 0,05$) $\alpha = 0,05$ anlamlılık düzeyinden büyük olduğu için bu değişkenlerin normal dağılım gösterdiği tespit edilmiştir. Bu nedenle bu değişkenlerle ilgili hipotez testlerinde parametrik hipotez testlerine başvurulacaktır.

Çalışmanın bu aşamasında, bağımsız örneklem t testi ile deney ve kontrol gruplarının Victoria Dönemi Ünitesi Sontest başarı puanı ortalamalarının istatistiksel olarak farklı olup olmadığı test edilecektir.

H_0 : Victoria Dönemi Ünitesi Başarı Puanlarına Göre Deney ve Kontrol Grubu Sontest Başarı Puanları Ortalaması Arasında Fark Yoktur.

H_1 : Victoria Dönemi Ünitesi Başarı Puanlarına Göre Deney ve Kontrol Grubu Sontest Başarı Puanları Ortalaması Arasında Fark Vardır.

. Varyansların Homojenliği için Levene Testi sonucunda elde edilen Anlamlılık Düzeyi (P)= $0,003 < (\alpha) = 0,05$ olduğu için varyanslar heterojendir sonucuna ulaşılmıştır.

Deney ve kontrol gruplarında Victoria Dönemi Ünitesi sontest başarı puanı ortalamaları arasında bir farklılık olup olmadığını test etmek için yapılan analiz sonuçları aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo 31: Deney ve Kontrol Gruplarında Sontest Başarı Puanları Ortalaması İçin Bağımsız Örneklem t Testi Sonuçları

Grup	Gözlem Sayısı	Ortalama	Std. Hata	t Değeri	Anlamlılık Düzeyi (P)	Karar
Kontrol Grubu	15	46,67	2,374	2,666	0,014	H_1
Deney Grubu	15	59,00	3,970			Kabul

Yapılan Bağımsız Örneklem t testinde $P = 0,014 < \alpha = 0,05$ sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuca göre; deney ve kontrol grubunun Victoria Dönemi Ünitesi sontest başarı puanlarının ortalamalarında fark vardır. Kontrol grubunun başarı puanlarının ortalaması 46,67 iken, deney grubunun başarı puanlarının ortalaması 59,00'dir. Deney ve kontrol gruplarının Viktorya Dönemi ünitesi son test başarı puanları arasında deney grubu lehine anlamlı fark bulunmaktadır. Kontrol grubundaki başarı artışı 14 puan iken deney grubunda bu artış 26 puan olarak saptanmıştır. Bu durumda moda tarihi dersi öğretiminde ilgili dönem filmlerinin kullanımının geleneksel öğretim yöntemine göre daha faydalı olduğu düşünülmektedir. Geleneksel öğretim yönteminin ise öğrenci başarısını arttırmada yetersiz kaldığı sonucuna varılmaktadır.

Öntest ve sontest için başarı puanları ortalamalarının deney ve kontrol gruplarında farklı olup olmadığı test edildikten sonra, sıra her iki grup için öntest ve sontest sonucu elde edilen başarı puanlarına ait ortalamaların istatistiksel olarak farklı olup olmadığını test etmeye

gelmiştir. Bunun için deney ve kontrol gruplarına Eşleştirilmiş İki Grupta t Testi uygulanmıştır.

Kontrol grubu için oluşturulan hipotez testi şu şekildedir:

H_0 : Victoria Dönemi Ünitesi Başarı Puanlarına Göre Deney Grubunda Öntest ve Sontest Başarı Puanları Ortalaması Arasında Fark Yoktur.

H_1 : Victoria Dönemi Ünitesi Başarı Puanlarına Göre Deney Grubunda Öntest ve Sontest Başarı Puanları Ortalaması Arasında Fark Vardır.

Kontrol grubu için Victoria Dönemi Ünitesi öntest ve sontest başarı puanları ortalamaları arasında bir farklılık olup olmadığını test etmek için yapılan analiz sonuçları aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo 32: Kontrol Grubunda Öntest ve Sontest Başarı Puanları Ortalamaları İçin Eşleştirilmiş İki Grupta t Testi Sonuçları

Victoria Dönemi Ünitesi	Ortalama	Std. Hata	t Değeri	Anlamlılık Düzeyi (P)	Karar	
Kontrol Grubu	Öntest başarı puanı	32,00	2,171	-8,876	0,000	H_1 Kabul
	Sontest başarı puanı	46,67	2,374			

Yapılan Eşleştirilmiş İki Grupta t testinde $P = 0,000 < \alpha = 0,05$ sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuca göre; Kontrol grubunda öntest ve sontest için başarı puanlarının ortalamalarında fark vardır. Kontrol grubunda öntest başarı puanlarının ortalaması 32,00 iken, sontest başarı puanlarının ortalaması 46,67'dir. Veriler doğrultusunda geleneksel öğretim yönteminin kolay uygulanabilir olması nedeniyle tercih edilen öğretim yönteminin öğrenci başarısı etkisinin yeterli düzeyde olmadığı düşünülmektedir. Öğretmen merkezli olması, güdüleyici etkisinin ve devamlılığının bulunmaması bu durumun nedenleri olarak görülmektedir.

Deney grubu için oluşturulan hipotez testi şu şekildedir:

H_0 : Victoria Dönemi Ünitesi Başarı Puanlarına Göre Deney grubunda Öntest ve Sontest Başarı Puanları Ortalaması Arasında Fark Yoktur.

H_1 : Victoria Dönemi Ünitesi Başarı Puanlarına Göre Deney Grubunda Öntest ve Sontest Başarı Puanları Ortalaması Arasında Fark Vardır.

Deney grubu için Victoria Dönemi Ünitesi öntest ve sontest başarı puanları ortalamaları arasında bir farklılık olup olmadığını test etmek için yapılan analiz sonuçları aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo 33: Deney Grubunda Öntest ve Sontest Başarı Puanları Ortalamaları İçin Eşleştirilmiş İki Grupta t Testi Sonuçları

Victoria Dönemi Ünitesi		Ortalama	Std. Hata	t Değeri	Anlamlılık Düzeyi (P)	Karar
Deney grubu	Öntest başarı puanı	33,33	2,218	-9,790	0,000	H_1 Kabul
	Sontest başarı puanı	59,00	3,970			

Yapılan Eşleştirilmiş İki Grupta t testinde $P = 0,000 < \alpha = 0,05$ sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuca göre; Deney grubunda öntest ve sontest için başarı puanlarının ortalamalarında fark vardır. Deney grubunda öntest başarı puanlarının ortalaması 33,33 iken, sontest başarı puanlarının ortalaması 59,00'dır. Deney grubunun öntest ve sontest başarı puanları arasındaki bu anlamlı fark Viktorya Dönemi ünitesinin işlenişi sırasında izletilen filmin öğrencilerin görsel ve işitsel duyu organlarını harekete geçirmekle birlikte, öğrencilerin dikkatlerini çekerek derse odaklanmalarını sağladığı, sonucunda da daha yüksek öğrenme sağladığı düşünülmektedir.

BÖLÜM III

SONUÇLAR VE ÖNERİLER

Bu bölümde araştırmanın amaçları doğrultusunda elde edilen bulgular özetlenmekte, bulgulardan varılan sonuçlar sıralanmakta ve buna dayalı bazı öneriler verilmektedir.

SONUÇLAR

1. Moda Tarihi dersi öğretiminde ilgili dönem filmlerinin kullanılmasının öğrenci başarısı üzerinde etkisi olduğu gözlenmiştir.
 - a) Deney grubunun öntest ve sontest puanları arasında sontest lehine anlamlı bir fark bulunmaktadır.
 - b) Kontrol grubunun öntest ve sontest puanları arasında sontest lehine anlamlı bir fark bulunmaktadır.
 - c) Deney ve kontrol gruplarının sontest başarı puanları arasında deney grubunun lehine anlamlı bulunmaktadır.

2. Ders içerisinde ilgili dönem filmlerinin kullanılmasının öğrencilerin Moda Tarihi dersine karşı tutumları üzerinde etkili olmamıştır.
 - a) Deney grubunun derse karşı tutumlarını belirlemek üzere uygulanan ön ve son tutum ölçeklerinin sonuçları arasında fark yoktur.
 - b) Kontrol grubunun derse karşı tutumlarını belirlemek üzere uygulanan ön ve son tutum ölçeklerinin sonuçları arasında fark bulunmamaktadır.
 - c) Deney ve kontrol gruplarının araştırma sonunda uygulanan tutum ölçekleri sonuçlarında anlamlı fark yoktur.

ÖNERİLER

- a) Bu araştırmada yapılan çalışma aynı yöntemler izlenerek farklı ünitelerde de yapılması önerilir.
- b) Moda tarihi öğretiminde öğrenci başarısını arttırmak için ilgili dönem filmlerinden yararlanılmalıdır.
- c) Moda ve Tekstil Tasarımı Bölümü öğrencilerini dönem filmlerini izlemeye yönlendirerek hazır bulunuşluklarının ve başarılarının artması sağlanabilir. Böylece okul dışında da öğretim devamlılığı sağlanabilir.
- d) Film kullanılan derslerin ön hazırlıklarında süreye yönelik planlamaların yapılması öğrencilerin derse karşı tutumlarını arttırabilir.
- e) Film eşliğinde öğretimi yaygınlaştırmak amacıyla değişik düzeydeki okullarda ve değişik süreçlerde bu araştırmaya benzer araştırmalar yapılmalıdır.

KAYNAKÇA

AĞAÇ S. , ÇEĞİNDİR N. (Şubat 2006)

Üniversite Öğrencilerinin Giyim İhtiyaçlarını Karşılama ve Moda Konusundaki Görüş ve Davranışları, Hacettepe Üniversitesi Sosyolojik Araştırmalar e-Dergisi

ALKAN, C. (1977)

Eğitim Teknolojisi (Kavramlar, Yöntemler) Ankara: Yargıçoğlu Matbaası

ALKAN, C. (1979)

Eğitim Ortamları. Ankara: A.Ü Eğitim Fakültesi Yayınları

ALPAT, F. E. (2010)

XX. Yüzyıl ve XXI. Yüzyıl Başında Kadın Moda Tasarımında Nostalji Anlayışı, Atatürk Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Dergisi Sayı:17

AKGÜL, A., ÇEVİK, O. (2005)

İstatistiksel Analiz Teknikleri “SPSS’te İşletme Yöntemi Uygulamaları”, Ankara: Emek Ofset Ltd. Şti.

ALTINAY, H. , YÜCEER, H. (1989)

Moda ve Tarihi, Ankara: Gazi Kitapevi.

BARBAROSOĞLU, F. (1995)

Modernleşme Sürecinde Moda ve Zihniyet, İstanbul: İz Yayıncılık

BAYDAR, O. (1999)

75 Yılda Değişen İnsan, İstanbul: Tarih Vakfı Yayınları

BEYAZIT, G. , SAPMAZ T. (1965)

Giyim Tarihi, Ankara: Kız Teknik Öğretim Okulları, Öğretmen Kılavuzları Serisi:194

BLUMER, H. (1969)

Fashion: From Class Differentiation to Collective Selection, Sociological Quarterly, Volume 10 (Yaz)

CRANE, D. (2003)

Moda ve Gündemleri, İstanbul: Ayrıntı Yay

ÇİLENTİ, K. (1998)

Eğitim Teknolojisi ve Öğretim, Ankara: Kadioğlu Matbaası

ÇİVİTÇİ, Ş. (2004)

Moda Pazarlama, Ankara: Gazi Üniversitesi Yayınevi

DAVIDS, F. (1997)

Moda Kültür ve Kimlik, İstanbul: Yapı Kredi Yayınları

DEMİREL, Ö. (1996)

Genel Öğretim Yöntemleri, Ankara: Usem Yayınları

DEMİREZEN, M. (1990)

Video Kullanımının Yabancı Dil Öğretimine Getirdikleri, H.Ü.E.B.F Dergisi Sayı:5

FİDAN, N. (1986)

Okullarda Öğrenme ve Öğretme, Ankara: Yelkentepe Yayınları

ERTÜRK, S. (1972)

Eğitimde Program Geliştirme Ankara: Hacettepe Üniversitesi Basımevi

FİSBY, D. , George S. (2005)

Modern Kültürde Çatışma, Çev: Bora ve Diğerleri, İletişim Yay. İstanbul,

GENÇTÜRK, H. , Senem, G. (2003)

Bir İletişim Biçimi Olarak Moda: “Modus”un Sınırları, A.Ü. İletişim: araştırmaları Dergisi

GÜNEŞ, N. (1991)

Bilgisayarlı Öğretimde Değişik Yaklaşımların Öğrenme Üzerindeki Etkileri, Ankara: Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (Yayınlanmamış Doktora Tezi)

HAKKO, C. (Tarihsiz)

Moda Olgusu, Vakko Yayınları, İstanbul

HAZIR, M. (2006)

Giysi Tasarımında Görsel ve Dokusal Elementler; Yayınlanmamış Y.L Tezi, İzmir

HIZAL, A. (1982)

“Bilgisayarlar ve Eğitim”, Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi, Sayı 15.

HIZAL, A. (1984) (B)

“Bilgisayarla Kendi Kendine Öğrenme”, Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi, Sayı:17.

HIZAL, A. (1988) (C)

Eğitimde Teknolojik Kaynaklara (Araç-Gereç) Karşı Tutum, Ankara: Eğitim ve Bilim, 68.

HOPE, T. (2006)

Costumes of the Greeks and Romans, New York: Paperblack INC.

JONES, S. J. (2009)

Moda Tasarımı, İstanbul: Güncel Yayıncılık

KAYHAN, Ü. , EROĞLU, G. (1997)

Eğitim Ortamlarının İncelenmesi, Ankara (Yayınlanmamış Ders Notları)

KOMSUOĞLU, Ş. , İMER, Ar. , SEÇKİNÖZ, M. , ALPASLAN, M. , ETİKE, S. (1986)

Resim II, Moda Resmi ve Giyim Tarihi, Ankara: Gazi Kitapevi

KÖHLER, C. (1963)

A History Of Costume , New York, Dover Publications, INC.

LAVÉR, J. (1995)

Costume and Fashion: A Consise History, London: Thomes and Hudson

M.E.B (1999)

Eğitim Teknolojisi Kılavuzu. Ankara: Eğitimi Araştırma ve Geliştirme Dairesi Başkanlığı Yayınları

M.E.B (2008)

Mesleki Eğitim ve Öğretim Sisteminin Güçlendirilmesi Projesi, Ankara

ONUR, N. (2004)

Moda Bulaşıcıdır. İstanbul: Epsilon Yayınevi.

ÖZAY, S. (1996)

Eski Mısır ve Giysi Tarihine Giriş, İzmir: T.C. Dokuz Eylül Üniversitesi Yayınları

ÖZÇELİK, D. A. (1974)

Okullarda Ölçme ve Değerlendirme. Ankara: Ö.S.Y.M Yayınları, 3.

ÖZDAMAR, K. (2004)

Paket Programlar İle İstatistiksel Veri Analizi (Çok Değişkenli Analizler) Cilt
2, Eskişehir: Kaan Kitabevi,

PEKTAŞ, H. (2006) (A)

Moda ve Postmodernizm Konya Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü
(Yayınlanmamış Doktora Tezi)

PEKTAŞ, H. (2008) (B)

Moda ve Küreselleşme, GAU Bildiri Kitabı,

RAZON, N. (1987)

Öğrenme Olgusu ve Okul Başarısını Etkileyen Faktörler, Ankara: TED
Yayınları

RIZA, E. T. (1997)

Eğitim Teknolojileri Uygulamaları, İzmir: Anadolu Matbaası

TEKER, N. (1990)

Video Merkezli Bireysel Öğrenme Yöntemi, Ankara: Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. (Yayınlanmamış Doktora Tezi)

TİZER, G. B. , SAPMAZ N. , IYIKAN, M. (1965)

Giyim Tarihi, Ankara: Türk Tarih Kurumu Basımevi

www.felsefeekibi.com

www.fashionera.com

www.victorianera.co.uk

www.wikipedia.com

www.tdk.com

ZENGİNGÖNÜL, N. (Tarihsiz)

Giyimde Öncü Tasarımcılar, Ders Notları, Gazi Üniversitesi Ankara

GÖRSELLER KAYNAKÇASI

Resim 1: <http://www.woodlands-junior.kent.sch.uk/homework/egypt/clothes.htm>

Resim 2: <http://www.geocities.ws/bclaggett22/1-egyptian.html>

Resim 3: <http://www.historyonthenet.com/Egyptians/clothing.htm>

Resim 4: <http://www.hadrians.com/rome/romans/clothes/romanmensclothes.html>

Resim 5: www.latigrec.ch/leben/kleidung/images.php?file=kleidung&item=1&sort=

Resim 6: http://members.ozemail.com.au/~chrisandpeter/radical_romans/female/female.htm

Resim 7: <http://www.eonimages.com/?search=paludamentum>

Resim8: <http://itsmorethanclothes.blogspot.com/2010/10/historia-de-la-moda-13-los-cinco.html>

Resim9: www.fashion-era.com/ancient_costume/roman-costume-history-women-hair.htm

Resim 10: <http://www.legionxxiv.org/corbridgbenlrg/>

Resim 11: http://www.fashion-era.com/ancient_costume/roman-costume-history-toga.htm

Resim 12: <http://www.gettyimages.ca/detail/news-photo/two-couples-in-a-ballroom-are-ready-to-dance-news-photo/3094062>

Resim 13: http://www.blacktieguide.com/History/1800s_Victorian/1843_HOEC_crop.jpg

Resim 14: <http://early-victorian-clothing.blogspot.com/2011/08/early-victorian-era-fashion-plate-april.html>

Resim 15: http://en.wikipedia.org/wiki/File:Crinoline_dresses_1860.jpg

Resim 16: <http://dailydodo.blogspot.com/2011/04/c-is-for-crinoline.html>

Resim 17: <http://wsudeshisf10-jamie.blogspot.com/2010/10/victorian-era-graphics.html>

EKLER

EK-1: Brookover'ın Matematikle İlgili Akademik Benlik Kavramı Ölçeğinin Türkçeye Uyarlanması

1. Kendinizi bu derse olan yeteneğiniz bakımından sınıftaki diğer arkadaşlarınızla karşılaştırdığınızda nasıl görüyorsunuz?

- Çok düşükler arasında
- Sınıf ortalamasının altında
- Ortada
- Ortalamanın üstünde
- En iyiler arasında

2. Bu dersteki yeteneğinizi diğer derslerdeki yeteneğinizle karşılaştırdığınızda Moda Tarihi dersindeki durumunuzu nasıl görüyorsunuz?

- Çok düşük
- Düşük
- Orta
- Yüksek
- Çok yüksek

3. Size göre bu dersteki başarınız sınıf ortalamasına göre nasıl olacak?

- Ortalamanın çok altında
- Ortalamanın altında
- Ortada
- Ortalamanın üstünde
- Ortalamanın çok üstünde

4. Bu dersten 100 üzerinden kaç puan alabileceğinizi düşünüyorsunuz?

- 0-20 Arası
- 20-40 Arası
- 40-60 Arası
- 60-80 Arası
- 80-100 Arası

5. Bu dersten alacağınız puan, sizin için ne derece önemlidir?

- Hiç önemli değil
- Az önemli
- Orta derecede önemli
- Önemli
- Çok önemli

6. Bu dersten alacağınızı sandığınız puandan daha düşük bir puan alırsanız kendinizi nasıl hissedersiniz?

- Hiç rahatsız olmam
- Biraz rahatsız olurum
- Rahatsız olurum
- Kendimi kötü hissederim
- Çok kötü hissederim

7. Bu derste öğrendiklerinizin daha sonra öğreneceklerinize yardım edeceğini düşünüyor musunuz?

- Hiç inanmıyorum
- Biraz inanıyorum
- Orta derecede inanıyorum
- İnanıyorum
- Çok inanıyorum

8. Bu derste çok önemli şeyler öğreneceğinize inanıyor musunuz?

- Hiç inanmıyorum
- Biraz inanıyorum
- Orta derecede inanıyorum
- İnanıyorum
- Çok inanıyorum

Zaman ayırdığınız teşekkür ederim.

Serdar Egemen Nadasbaş

ANTİK MİSİR ÜNİTESİ

EK-2: Başarı Testi-

- 1) Aşağıdaki Antik Mısır tarih-dönem eşleştirmelerinden hangisi yanlıştır?
 - a) M.Ö 2500 - Erken Krallık
 - b) M.Ö 1124 - Orta Krallık
 - c) M.Ö 952 - Yeni Krallık
 - d) M.Ö 587 - Son Krallık

- 2) Aşağıdakilerden hangisi Antik Mısır giysileri hakkında bilgi sahibi olmamızı sağlamaz?
 - a) Mezar Taşları
 - b) Freskler
 - c) Kabartmalar
 - d) Hiyerogrifler

- 3)Antik Mısır'da giyimi en çok etkileyen faktör hangisidir?
 - a) Cinsiyet
 - b) Statü farklılıkları
 - c) Dini inanışlar
 - d) İklim

- 4) Aşağıdakilerden hangisi Antik Mısır'da kullanılan süsleme öğelerinden biri değildir?
 - a) Katlamalar
 - b) Drape
 - c) Büzgü
 - d) Altın dokumalar

5) Aşağıdakilerden hangisi ilk dönem Mısır kıyafetleri için söylenemez?

- a) Çıplaklık ön plandadır
- b) Beyaz en çok kullanılan renk olmuştur
- c) Giysilerde sınıf farklılıkları yoktur
- d) Pamuklu kumaşlar kullanılmıştır

6) Aşağıdakilerden hangisi Antik Mısır'da kullanılan keten dokumaların özelliklerindedir?

- a) Güneş altında bekletilerek renklendirilmişlerdir
- b) Şeffaf görüntü kazanacak kadar inceltmişlerdir
- c) Çeşitli liflerle eğirilip dokunmuşlardır
- d) Geometrik desenlerle süslenmiştir

7) Antik Mısır'da kullanılan peştemalin diğer adı aşağıdakilerden hangisidir?

- a) Şenti
- b) Tofu
- c) İsis
- d) Manku

8) Aşağıdakilerden hangisi Antik Mısır'da kadın ve erkek kıyafetlerini birbirinden ayıran en önemli unsurdur?

- a) Renkleri
- b) Elbise boyları
- c) İşlemeleri
- d) Dokumaları

9) Aşağıdakilerden hangisi “Kalasiris”lerin ortaya çıktığı tarih olabilir?

- a) M.Ö 3000
- b) M.Ö 2500
- c) M.Ö 2000
- d) M.Ö 1000

10) Aşağıdakilerden hangisili “Kalasiris”lerin özelliklerinden değildir?

- a) Kadınlar tarafından kullanılmışlardı
- b) Ayak bileklerine kadar uzundur
- c) Omuzdan tek veya çift bantla tutturulmuşlardır
- d) Yanları açık bırakılmıştır

11) Aşağıdakilerden Antik Mısır’da çalışan kadınların kullandığı kalasirislerde sık olarak karşımıza çıkar?

- a) Boyamalar
- b) Piliseler
- c) Yırtmaçlar
- d) Şeritler

12) M.Ö 2160-1090 yılları arasında Antik Mısır’da aşağıdaki giyim özelliklerinden hangisi görülmez?

- a) Çeşitli pelerinler kullanılmıştır
- b) Kadın giysilerinde bel hattı yükselmiştir
- c) Gerdanlıklar kullanılmıştır
- d) Erkek peştamellerinin boyu uzamıştır

13) Aşağıdakilerden hangisi Antik Mısır'da kullanılan renklerden değildir?

- a) Mor
- b) Yeşil
- c) Mavi
- d) Sarı

14) Aşağıdakilerden Antik Mısır'da yeni krallık dönemi giyim özelliklerinden değildir?

- a) Kuma kalitesi artmıştır
- b) Şeffaf kumaşlar kullanılmıştır
- c) Giysilerde sağ kol dışarıda bırakılmıştır
- d) Rahat etekler giyilmiştir

15) Aşağıdakilerden hangisi Antik Mısır'da kumaş piliselemede kullanılan yöntemdir?

- a) Nehir yataklarında sıcak taşlarla presleme
- b) Güneş sıcaklığında taşlarla ezme
- c) Nemli havalarda gerdirerek katlama
- d) İnce şeritler halinde kesilen kumaşı kat kat dikme

16) Antik Mısır perukalarının özellikleri aşağıdakilerden hangisi değildir?

- a) At kılından yapılmışlardır
- b) Genel olarak sarı renk tercih edilmiştir
- c) Akbaba motifleriyle süslü olanları kraliçeler tarafından kullanılmıştır
- d) Giyenin statüsüne göre değişik şekiller almışlardır

17) Amulet ler Antik Mısır'da vücudun hangi bölgesinde kullanılmışlardır?

- a) Bilekler
- b) Boyun
- c) Alın
- d) Kulak

18) Aşağıdakilerden hangisi Antik Mısır ss eyalarında kullanılmamıştır?

- a) Gm
- b) Bakır
- c) Altın
- d) Mine

19) Aşağıdakilerden hangisi Antik Mısır'da kullanılan sandaletlerin özelliklerinden değildir?

- a) Papirus yaprağından yapılmışlardır
- b) Burunlarının ucu kıvrıktır
- c) Sslemede tokalar kullanılmıştır
- d) Rahatlık aısından keten tabanlıklarla giyilmişlerdir

20) aşağıdakilerden hangisi Helen kltrnn Mısır giyimine kattığı özelliklerden değildir?

- a) Kat kat giyim yaygınlaşmıştır
- b) Vcutlardaki kapalı alan artmıştır
- c) İpek dokumalar ortaya çıkmıştır
- d) Drapeler kullanılmaya başlanmıştır

ANTİK ROMA ÜNİTESİ

EK-3 : Başarı Testi

- 1) Antik Roma ve Antik Yunan kıyafetlerini birbirinden ayıran en önemli özellik hangisidir?
 - a) Süsleme ve işlemler
 - b) Renkler
 - c) Kumaşlar
 - d) Drapelere

- 2) Aşağıdakilerden hangisi Antik Roma'yı Yunanlılardan ve Barbarlardan ayıran giysidir?
 - a) Panelua
 - b) Palla
 - c) Toga
 - d) Stola

- 3) Hangisi togaların özelliklerinden değildir?
 - a) Sol kolun kısa olması
 - b) Dökümlü olması
 - c) Sadece soylular tarafından giyilmesi
 - d) Yarım daire veya dikdörtgen şeklinde olması

- 4) Rahiplerin giydiği toga çeşidi aşağıdakilerden hangisidir?
 - a) Stola
 - b) Hresta
 - c) Pretexta
 - d) Bterax

- 5) Antik Roma'da şövalyelerin giydiği "trebea"nın özelliklerindendir?
- Altınlarla süslü olması
 - İpekten yapılması
 - Kuşaklarla bağlanması
 - Mor çizgili olması
- 6) Antik Roma'da yas sırasında giyilen siyah toganın adı nedir?
- Atra
 - Kytero
 - Hxita
 - Planta
- 7) Aşağıdakilerden hangisi Antik Roma'da kullanılan tunikler için söylenemez?
- Drapelere tutturulmuşlardır
 - Sol ayaktan başlayıp omuzlara kadar uzun tasarlanmışlardır
 - Sırtları açık bırakılmıştır
 - Erkekler tunikleri kadın tuniklerinden kısa tasarlanmıştır
- 8) Hangisi Antik Roma'da tunik yapımında kullanılan malzemelerden değildir?
- Keten
 - Pamuk
 - Yün
 - Kürk-post
- 9) Hangisi Antik Roma tuniklerinde sık kullanılan renklerden değildir?
- Kırmızı
 - Mor
 - Sarı
 - Mavi

10) Antik Roma tunik süslemelerinde aşağıdaki malzemelerden hangisi sıkça kullanılmıştır?

- a) Saçaklar
- b) Kurdelalar
- c) Cam boncuklar
- d) Kenar bantları

11) Hangisi Antik Roma kıyafetlerinden “stola”nın özelliklerinden değildir?

- a) Bol drapeli olmaları
- b) Erkekler tarafından giyilmeleri
- c) Ayak bileklerine kadar uzun olmaları
- d) Belden kordonla bağlanmaları

12) Aşağıdakilerden hangisi “paenula”nın özelliklerinden değildir?

- a) Kahverengi olmaları
- b) Başlıklı olmaları
- c) Yünden yapılmaları
- d) Dini törenlerde giyilmeleri

13) Hangisi Antik Roma İmparatorluk dönemi kadın saç stillerinde görülmez?

- a) Bukleler
- b) Örgüler
- c) Boyalar
- d) Toğuzlar

14) Hangisi Antik Roma’da kullanılan zırhlardan “lorica”nın özelliklerinden değildir?

- a) Seçkinler tarafından kullanılması
- b) Vücut hatlarına uygun form ve kıvrımlara sahip olması
- c) Ön ve arka parçaların menteşeyle bir araya getirilmesi
- d) Baldırlara kadar inen parçalara sahip olması

15) Aşağıdakilerden hangisi Antik Roma askerleri tarafından giyilen sandaletlerin özelliklerindendir?

- a) Koruyucu metallerle giyilmeleri
- b) Hayvan pençeleriyle süslenmeleri
- c) Katıldığı savaş sayısı kadar çizgiye sahip olması
- d) Keten tabanlıklarla kullanılması

16) Antik Roma’da kullanılan “cucullus” için hangisi söylenemez?

- a) Tuniklerin etek açlarında kullanılan şerittir.
- b) Bele sarılan kordonlara verilen addır.
- c) Cübbelerde kullanılan başlıklardır
- d) Asiller tarafından giyilen togaların genel adıdır.

17) Aşağıdakilerden hangisi Antik Romalıların kullandığı potinlerin özelliklerindendir?

- a) Krallar ve aktörler tarafından giyilmişlerdir.
- b) Yükseklik kazandıran topuklara sahiplerdir
- c) Soğuk yerlerde görev yapan askerler tarafından kullanılmışlardır
- d) Genellikle kırmızı renkte yapılmışlardır.

18) Hangisi Antik Romanın geleneksel kıyafetidir?

- a) Toga
- b) Tunik
- c) Stola
- d) Palla

19) Aşağıdakilerden hangisi “Palla”nın genel özelliklerindedir?

- a) Bol işlemeli ve süslü olmaları
- b) Dış mekanda kullanılmaları
- c) Keten, ipek gibi ince kumaşlardan yapılmaları
- d) Vücudu çepeçevre sarmaları

20) Antik Roma üst giysilerinden “paludamentum” kimler tarafından giyilmişlerdir?

- a) Kadınlar
- b) Çocuklar
- c) Askerler
- d) Filozoflar

VİKTORYA DÖNEMİ

EK-4: Başarı Testi

- 1) Erken Viktorya Dönemi'nde erkek ceketlerindeki değişim aşağıdakilerden hangisinde verilmiştir?
 - a) Ceket kolları kısalmıştır.
 - b) Bedene oturan ve uzun kollu ceket formları kullanılmıştır.
 - c) Ceketlerde kadife kullanılmıştır.
 - d) Tek düğmeli ceketler kullanılmıştır.
- 2) Aşağıdakilerden hangisi bu dönemde erkeklerin sıklıkla kullandıkları alt beden giysileri içinde verilmiştir?
 - a) Bol paça pantolonlar
 - b) Dar pantolonlar
 - c) Bileklere doğru daralan pantolonlar
 - d) Golf pantolonları
- 3) Aşağıdakilerden hangisi koyu renk pantolonların tercih edilmesindeki en önemli sebeptir?
 - a) Yıkabilir olması
 - b) Kir göstermemesi
 - c) Dayanıklı olması
 - d) Vücut hatlarını belli etmemesi
- 4) Aşağıdakilerden hangisi erkek yeleklerinde en sık tercih edilen kumaş çeşididir?
 - a) Kadife
 - b) Yün
 - c) Pamuklu
 - d) Gabardin

- 5) Aşağıdakilerden hangisi erkek kravatlarında kullanılan kumaş çeşididir?
- a) İpek
 - b) Saten
 - c) Pamuklu
 - d) Keten
- 6) Aşağıdakilerden hangisi pelerinlerin boylarını belirlemede kullanılan bir yöntemdir?
- a) Rahatlığı
 - b) Şık görünmesi
 - c) Statü farklılıkları
 - d) Kullanan kişinin boyu
- 7) Aşağıdakilerden hangisi Vicotira Dönemi'nin başlarında kadınlar tarafından kullanılan göğüs altı kesikli elbisedir?
- a) Ampir
 - b) Redingot
 - c) Crinoline
 - d) Jüpon
- 8) Aşağıdakilerden hangisi kadın kıyafetlerinde beldeki “v” şeklindeki kesişe verilen addır?
- a) Corduan stili
 - b) Tappert stili
 - c) Douillette stili
 - d) Maria Stuart stili

9) Kadınların bu dönemde özel günlerde giydikleri giysilerin renkleri aşağıdakilerden hangisinde verilmiştir?

- a) Kırmızı ve beyaz
- b) Siyah ve beyaz
- c) Krem ve sarı
- d) Kırmızı ve sarı

10) Bu dönemin eteklerindeki en önemli özellik aşağıdakilerden hangisinde verilmiştir?

- a) Kısa olmaları
- b) Etek ucu bantları ve fiyonklar
- c) Uzun olmaları
- d) Desenli olmaları

11) Aşağıdakilerden hangisi jüponların yumuşak kumaşlardan seçilmesindeki etkenlerden biridir?

- a) Renksiz olmaları
- b) Sağlıklı olmaları
- c) Kabarık olmaları
- d) Tene temas etmeleri

12) Aşağıdakilerden hangisi W.S. Thompson'ın tasarladığı eteğin adıdır?

- a) Decolletage
- b) Berthe
- c) Crinoline
- d) Pelisses

13) Aşağıdakilerden hangisi Crinoline'nin temel malzemesidir?

- a) Tahta
- b) Sert tel veya balina kemiği
- c) Karton
- d) Demir çubuklar

14) Aşağıdakilerden hangisi “koyun budu” adı verilen kol şeklinin özelliklerindendir?

- a) Yünlü olması
- b) İşlemeli olması
- c) Fiyonk kullanılması
- d) Omuzlarının kabarık, kollarının dar olması

15) Aşağıdakilerden hangisi bu dönemde kullanılan ayakkabıların özelliklerindendir?

- a) Sivri burunlu- az topuklu ayakkabılar
- b) Yuvarlak burunlu- yüksek topuklu ayakkabılar
- c) Küt burunlu- az topuklu ayakkabılar
- d) Sivri burunlu- yüksek topuklu ayakkabılar

16) Aşağıdakilerden hangisi kadın kıyafetlerinin spor yapmaya elverişli hale getirilmesindeki temel etkidir?

- a) Spor çizgilerin yaygın olması
- b) Sağlıklı bireyler yetiştirebilmek için spor yapmaya başlanması
- c) Estetik bakımdan göze güzel gözükmesi
- d) Kumaş maliyetlerinin düşürülmeye gidilmesi

17) Aşağıdakilerden hangisi kadınların kullandıkları pelerinleri tamamlayıcı aksesuarlardandır?

- a) Broş- düğme
- b) Fiyonk- dantel
- c) Toka- düğme
- d) Broş- fiyonk

18) Aşağıdakilerden hangisi dönem mücevherlerinin motiflerinden değildir?

- a) Yılan
- b) Çiçek
- c) Kuş
- d) Melek

19) Aşağıdakilerden hangisi dönem mücevherlerinde oldukça ilgi gören değerli bir taştır?

- a) Yakut
- b) Zümrüt
- c) Elmas
- d) Akik

20) Aşağıdakilerden hangisinde bu dönem kullanılan mücevherlerle ilgili verilen bilgi doğrudur?

- a) Altın kaplama kullanılmıştır.
- b) Komşu ülkelerden temin edilmiştir.
- c) Saça mücevher takmak bu dönemde moda olmuştur.
- d) Renkli mücevherler bu dönemde kullanılmaya başlanmıştır.